Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрин 21-hээ гарана | № 27 (14353) | 1974 оной февралиин 1, пятница | Сэн 2 мүнгэн

КУБЫН-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ ЭЛИ ТОДО ГЭРШЭ

ГАВАНА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэй уулзахын тулада мүлеөтэ Кубын миллион түмэтэй зон Революциин талмай дээрэ сугларжа, хани барисаанай митинг хэһэн тухай мэдээсэл манай газетын үсэгэлдэрэй номерто үгтэнхэй. Эндэ Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр Фидель Кастро Русай, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд мүнөөдэр тунхаглагдаба. Энээн тухай газетын 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи хуудаһануудта уншагты.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Хосе Марти» аэропорт дээрэ Леонид Ильич Брежнев Фидель Кастро Рус хоёрой уулзалга.

Энэ зураг фототелеграфаар абтаба.

НҮХЭР ФИДЕЛЬ КАСТРО РУСАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэр Леонид Ильич Брежнев, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь!

Нүхэр Л. И. Брежневые үдэшэжэ ерэлсэгшэд, СССР-эй парти ба правительствын хүндэтэ хүтэлбэрилэгшэд!

Хүндэтэ нүхэдүүд, партиин Центральна Комитедэй ба Кубын Революционно правительствын гэшүүд!

Эсэгэ ороной хүндэтэ улад зон!

Агууехэ совет арадые, хэтэдээ мүнхэ Ленинэй хүтэлбэри доро хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшын социалис революци хэһэн баатар габьяата партиие хүндэлдэг, хани халуунаар хандадаг байһанаа Танда, нүхэр Брежнев, Тантай хамта ерэгшэдтэ, СССР-эй парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ элирхэйлэн мэдүүлхын тула олон мянган кубынхид энэ талмай дээрэ сугларба.

Танай толгойлһон делегациин ерэлгэ бидэнэртэ ехэ баяр, зол олгоо.

Албанай хэрэгээр ерэһэн энэ ушар манай Эхэ ороной ажабайдалда, манай арадуудай хоорондын гайхамшаг, һайн һайхан харилсаа хүгжөөхэ түүхэтэ, мартагдашагүй ябуулга болоно.

Кубын революциин 15 жэлэй ойн һаяхан тэмдэглэгдээд байхада, Таанад манай орондо айлшаар буубат. Январиин 28-да, манай бэеэ дааһан байдал тухай һургаалай эхи табигша, гайхамшаг сэсэн бодолто, революционер Хосе Мартин түрэһөөр 121 жэлэй ойн тэмдэглэгдэжэ байһан үдэр, Таанад манай орондо ерэбэт. Мрамораар бүтээгдэһэн тэрэнэй дүрэ, гэрэлтэ һайхан ажабайдалынь хүн зоной нэрэ хүндэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаа.

Советскэ Союзай алдарта Коммунис партиин Генеральна секретарь хани ёһоной албанай хэрэгээр түрүүшынхеэ Кубада ерэбэ Латиин Америкын арад үндэһэтэдэй нэгэдэлдэ ородог улад зон иимэ элитэ ехэ революционерые түрүүшынхеэ угтаха аргатай болоод байна.

Энэ уулзалга хадаа манай революционно арадай эршэтэ, шиидхэхы ябуулгануудай, манай тэмсэлэй шиидхэхы үе сагта Ленинэй агууехэ Эхэ ороной зүгһөө бидэнэртэ үнэн зүрхэнэй, сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэһэн, аха дүүгэй ёһоор һаналаа нэгэдэлгын зайлашагүй үрэ дүн мүн.

Бүхэли арадай ажамидаралгада үхэлтэ аюулай тохёолдоод байхада, хэдэн үеын хүнүүдэй тэмсэлэй ба хохидолой дүнгүүдэй аюулда ороод байхада, эрхэ сүлөөтэ, амгалан тайбан байдалтай болохо гэһэн хүүлита эрмэлзэлэ бэелүүлжэ шадаагүй һаа, богоолшолгын ба үхэлэй хүшэр хүндэ байдалда орохо аюулай тохёолдоод байхада, дэмжэн талархалгын бидэндэ ямар ушар удхатай байһые мэдэдэггүй гү, али ойлгодоггүй хүнүүд дэлхэй дээрэ үшөөл бии байһаар. Шэнэ байдал шэн габьяатайгаар байгуулжа байгаа арад зон хэд бэ гэжэ, баярта мэдэрэл гээшэ юун бэ гэжэ ойлгохогүй хүнүүдшье бии байха; ушар юуб гэхэдэ, эдэнэр хэзээдэшье тэмсэл хээгүй, номуудһаа гү, али һанаанһаа абтаһан теоринуудһаа революцитай танилсаһан байна. Гэбэшье бидэ, кубынхид, энэ бодото байдалые мэдэхэ болоһон хадаа ходоодоо үнэн сэхэ, баяр баясхалантай байхабди.

Манай Эхэ ороной түүхэ богонихоншье һаа, баатаршалгата, революционно тэмсэлэй дүй дүршэлөөр баян юм.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэр Фидель Кастро!

Хүндэтэ нүхэр Освальдо Дортикос!

Хүндэтэ Кубын нүхэд!

Революционно алдар солоор бадаранхай Кубын газарта үсэгэлдэр бидэнэр ажалаа хүдэлгэн бууба. Кубын ниислэл хотын зониие тон хани халуунаар угтаһандань, мүн Кубын арад зонтой, Кубын революциин геройнууд болохо [...]нэй хүтэлбэрилэгшэдтэй түрүүшын уулзалга хэхэдээ, [...]элнай ехээр доһолбо.

Би Кубада үнинэй ерэхэ һанадагшье һаа, мүн түрүүшынхиеэ эндэ [...]б. Москвагай газар дээрэ уулзаха үедөө Фидель [...] Кубаһаа ошоһон бүх нүхэд Эхэ орон тухай ехээр хөөрэдэг һэн. Теэд [...]эшье өөрөө ерэжэ харахада ондоо ааб даа.

Манай орон тухай, манай [...] зон тухай, манай Коммунис парти тухай эндэ [...] һайхан үгэнүүдэй хэ[...]дэ, ехээр уярбабди. [...]эй түлөө нүхэр Фидельдэ, та бүхы хүндэтэ [...]дтэ үнэн зүрхэнһөө [...] баясхалангаа хүргэнэб.

Танадта, Америкэдэхи түрүүшын социалис гүрэнэй [...]эдтэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө, бүхы совет [...]дай зүгһөө аха дүүгэй ёһоной халуун амар мэндэ хүргэхыемни зүбшөөгыт!

Хүндэтэ нүхэд! Куба гээшэ ээлдэг газар дайдынгаа. хүн зонойнгоо талаар томо оронуудай тоодо ородоггүй. Гэбэшье мүнөөнэй уласхоорондын байдалда энэ орон ехэ, минии һанахада элитэ ехэ һуури ээлдэг юм. Кубые бүхы дэлхэйн арадууд һайн мэдэдэг. Тэрэниие хани нүхэдынь халуунаар дурладаг, дайсадынь үзэн ядадаг, олон миллион хүнүүд тэрэнэй хүгжэлтын хойноһоо ехээр талархан, һаналаа нэгэдэнгеэр ажаглажа байдаг юм.

Энэ яахадаа тиигэнэб? Шалтагааниинь ганса — Кубада социалис революциин илаһан ушар болоно. Куба хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй баруун хубида тогтоһон социализмын түрүүшын орон мүн. Иимэһээ тэрэ түүхэтэ ехэ үүргэ дүүргэһэн, мүн түүхэтэ ехэ харюусалга дааһан байна.

Танай арадай зуун жэлэй туршада эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө эрхилһэн тэмсэлынь революциаар түгэсөө. Энэ революци хадаа Кубын өөрын тодорхой эрхэ байдалһаа дулдыдан үүсхэгдэһэн байна. Тэрэ болбол танай арад зоной «өөрынгөө» болон гадаадын мүлжэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлэй дэлбэрэл мүн байгаа. Гэхэтэй хамта Кубада илалтата социалис революциин болоһоной түүхэ хадаа ниитын хүгжэлтын жама ёһонуудай зайлашагүй байһанай, бүхы оронууд болон арадуудта тэрэнэй нэгэн ниитэ байһанай үшөө нэгэ үнэншэмэ тодо гэршэ мүн.

Мүнөө, Кубын түүхэдэ одо мүшэн мэтээр яларһан жэлнүүд тухай хэлэхэдээ, танай революциин тугые баатарлигаар мандуулан ябагшад тухай хэлэнгүй аргагүй. Хэрзэгы шэрүүн засагай ээрхэжэ байһан үедэ үсөөхэн тэмсэлшэд мүлжэгшэдтэй эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаа эхилжэ, өөрынгөө үзэл бодолые арад зондо хүргэжэ, илалтата тэмсэлдэ тэдэниие бодхоожо шадаһан байна. Энэ үнэхөөрөө агууехэ баатаршалга байгаа.

Фидель болон тэрэнэй нүхэд арад зонойнгоо хүсэл һаналые, эрилтэ хэрэглэмжыень зүбөөр ойлгоо. Хархис засагай зэбсэгтэ хүсэниинь буһалгаашадай багахан армиһаа тоогсороо хэдэн арбаад дахин олон байгаа. Тиибэшье буһалгаашадай арми илалта туйлажа шадаа. Энэ ушар юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, энэ революциин үнэхөөрөө арадай революци байһыень гэршэлнэ. Арад зоной зүгһөө эдэбхитэй дэмжэлтын үзүүлэгдээгүй һаа, иимэ юумэн болохогүй байгаа бшуу.

Кубын революциин хүтэлбэрилэгшэдэй баатаршалгын үшөө нэгэ гайхамшагта таланьюуб гэхэдэ, тэдэнэр эрхэ сүлөөтэ Кубын хүгжэлтын замые зүбөөр тодорхойлжо шадаһан байна. Энэ замынь Ленинэй һургаалаар гэрэлтүүлэгдэнхэй. Кубын Компарти агууехэ Октябриин дүй дүршэлые, бусад оронуудта хэдэн арбаад жэлэй туршада социализмын хүгжэһэн дүй дүршэлые зохёохы ёһоор ашаглана.

Кубада революциин болоһоор 15 жэл үнгэрбэ. Энэ бага бэшэ саг. Юундэб гэхэдэ революцинууд эршэ хүсэтэйгөөр, орьёлмо түргэнөөр хүгжэдэг ха юм. Тиимэһээ Куба дээрэ тогтоһон шэнэ байгуулалтые залуу гэжэ нэрлэхэ бэшэ, харин хүсэ орожо батажаһан байгуулалта гэжэ хэлэмээр гэжэ һананаб.

Ехэшье, хэсүү бэрхэшье зорилгонуудые таанар амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаат. Орон дотор ангиин дайсадай үүдхэһэн эсэргүүсэлтэ эрид шиидэнгеэр нуга дарагдаа. Гадаадаһаа Кубые экономическа талаар гансаардуулан газардуулха гэһэн һэдэлгэ буруу һүргэгдөө. Республикын гадаадын аюулгүй байдал бэхижүүлэгдээ. 1961 ондо булимтарагшадые бута сохилго, өөрынгөө хүтэлбэрилэгшэдые тойрон арад зоной нягтаар жагсалга, социалис Кубын бэеэ хамгаалха шадалые бэхижүүлгэ, мүн социализмын аха дүү оронуудтай али бүхы талаар харилсаа холбоогоо хүгжөөһэн ушар — эдэ бүгэдэ хадаа Кубын революциин бата тогтууритай һууритай байһан тухайнь, мүн бэеэ хамгаалжа шадаха хадаа, Ленинэй хэлэһэнэй ёһоор, яһала шандааһатай байһан тухайнь бүхы дэлхэйн үмэнэ үнэншэмөөр гэршэлэн харуулба.

Танай революциин уг зорилгонууд элеэр һонороор тодорхойлогдонхой. Эдэ ямар зорилгонууд бэ гэбэл, бодото национальна сүлөөрэлгэ туйлаха, гадаадын болон өөрын ороной мүлжэгшэдэй ээрхэг зонхилолгые гүйсэд зайсуулха, хүдэлмэришэд болон таряашадай засаг тогтоохо, арад зондо эрхэ сүлөөтэ, эдэбхитэй һайн байдал хангаха, ондоогоор хэлэхэдэ, социалис общество байгуулха хэрэг болоно.

Эдэ зорилгонууд Кубын арадай бүхы ажабайдалай гол удхань болонхой юм. Эдэниие туйлахын тулада кубынхид шэн габьяатайгаар ажаллана, ямаршье гасалан хохидолнуудһаа айнагүй, өөрынгөө гараар жаргалта ерээдүй байдалаа имагта өөрынгөө байдал байгуулнабди гэжэ тэдэнэр һайн мэдэнэ.

Эрхэ сүлөөтэ арал дээрэ эдэ жэлнүүдтэ туйлагдаһан амжалтанууд нилээд ехэ.

Куба гадаадын монополинуудай зоргоороо аашалдаг байһан нютаг бэшэ боложо, анха түрүүшынхиеэ өөрөө хуби заяагаа шиидхэдэг болоо. Энэ бодото баримта бэшэ аал? Яаха аргагүй бодото баримта! Мүн Кубада бусадые мүлжэн дарлажа ажаһуудаг хүнүүдэй үгы болоһониинь бодото баримта бэшэ аал? Энэмнай баһал бодото баримта!

Эгээн хүгжэнги оронуудташье капитализмын ажалшадта олгоогүй социальна ашаг туһануудые Кубын арад мүнөө олонхой бэшэ аал? Энэнь мүн лэ бодото баримта ха юм. Юун бэ гэхэдэ, ажалгүйдэлгэ усадхагдаа, бүгэдэ ниитын түлөөһэгүй һуралсал бии болонхой, хүн зондо түлөөһэгүй медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ, мүн бусадшье олон юумэн туйлагданхай.

Эдэ бүгэдэ хадаа арсашагүй баримтанууд байжа, агууехэ удха шанартай юм.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

ШЭНЭ ЖЭЛДЭ—ШЭНЭ ХҮСЭТЭЙГӨӨР

Кабанскын аймагай түрүүшүүл шэнэ социалис уялгануудые баталан абаба

Кабанскын аймагай хүдөө ажахын ба промышленностиин түрүүшүүлэй зүблөөн Кабанскда боложо үнгэрбэ. Энэ зүблөөн дээрэ аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. А. Данько аймагай ажалшадай 1973 ондо туйлаһан дүнгүүд, 1974 оной зорилгонууд тухай элидхэл хэбэ.

Кабанскын аймагай ажалшад хүдөө ажахын болон промышленна продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбэй табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаһан байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэһэнэй, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар зарим тэды амжалтанууд туйлагдаа. Аймаг дотор үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2179 килограмм һүн һаагдаа. Тиихэдэ 15 һаалишан үнеэн бүриһөө 3 мянган килограммһаа дээшэ һү һаагаа.

Газар тарялангай ургаса нилээд дээшэлһэн байна. Гектар бүриһөө үнгэрэгшэ жэлдэ дунда зэргээр 15 центнер ороохон хуряагдаа. Байгалай совхозой Еланьска тракторно-таряан ажалай бригадын коллектив гектар бүриһөө 20 центнер орооһо хуряажа амжаһан байна. Аймагай ажалай түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшад — Байгалай совхозой отделениие эрхилэгшэ С. А. Залуцкий, Оймороп совхозой һү һаалиин фермые даагша Е. Б. Харжеева, Кабанскын совхозой шубуу үсхэбэрилдэг фермые даагша С. В. Филонова, Каменска автотранспортна предприятиин жолоошон Ю. И. Шелеметьев болон бусад — юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтые тодорхойлхо, 1974 оной түсэбүүдые яажа амжалтатайгаар дүүргэхэ тухай асуудалда гол анхаралаа хандуулба. Үгэ хэлэгшэд гол түлэб 1973 оной дүнгүүдые шүүмжэлхы ёһоор хаража үзөөд, бии байгаа арга боломжонуудаа элирүүлжэ, үгтамжын түсэбүүдые абаһан тухайгаа хөөрөө.

Энэ зүблөөн дээрэ 80 хүндэ «мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Үйлэдбэри дээрэ ажаллагшадһаа гадна, үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ иимэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Жэшээлхэдэ, Ойморой совхозой агитатор В. М. Кушкин «аймагай эрхим агитатор», Байгалай модоной баазын хүдэлмэришэн В. И. Дробышева — «эрхим политинформатор», Большереченскэ дунда һургуулиин директор В. Л. Ярин — «эрхим лектор» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэлсэбэ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь А. С. Берещинов суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Кабанскын аймагай үйлэдбэриин түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшад 1974 оной социалис уялгануудые нэгэн дуугаар баталан абаба. 1974 ондо — юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ **аймагай таряашад гектар бүрһөө 19 центнер орооһо хуряаха, малшад болон һаалишад — үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2370 килограмм һү һааха уялга абаа. Промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха жэлэй түсэб байгша оной декабриин 26 болотор сүм дүүргэгдэхэ** гэжэ социалис уялганууд дотор хэлэгдэнэ. Иимэ нилээд ехэ зорилго бэелүүлхын тула арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, гүрэнэй мүнгэ зөөри гамтайгаар гаргашалха, бага гаргашатайгаар ехэ продукци үйлэдбэрилхэ шухала гэжэ эндэ хэлсэгдээ.

Кабанскын аймагай ажалшад Түнхэнэй аймагай ажалшадые социалис мүрысөөндэ уриба.

С. ОЧИРОВ.

АЖАЛАЙ ШЭНЭ АМЖАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Чукоткын национальна округто Арадуудай хани барисаанай орден барюулагдаба

АНАДЫРЬ. (ТАСС). Национальна округто Арадуудай хани барисаанай орден барюулалгада зорюулагдажа, эндэ партиин Чукотско окружной комитедэй, округой гүйсэдхэхэ комитедэй баярай хамтын суглаан январиин 30-да болобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн, округой гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Л. Г. Тынель** суглаа нээгээ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаба.

Партиин Магаданай обкомой нэгэдэхи секретарь **С. А. Шайдуров** сугларагшадта хандан, амаршалгын үгэ хэлээ. Үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй үмэнэһөө Чукоткын национальна округой ажалшадые халуунаар амаршалаад, Эхэ оронойнгоо аша туһада ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэбэ.

С. Ш. Шайдуров СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаад, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро Чукоткын национальна округой тугта Арадуудай хани барисаанай орден зүүлгэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЫЕ ХОСЕ МАРТИН ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ КУБЫН РЕВОЛЮЦИОННО ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

Революционно правительство 1972 оной декабриин 2-ой № 1239 хуулиин ёһоор, Хосе Мартин нэрэмжэтэ национальна орден бии болгоһон юм. Империализмда, колониализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлэй талаар уласхоорондын оршом соо һаналаа нэгэдэлгын хэрэгтэ, Кубын социалис революцитай хани барисаагаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ онсо ехээр хубитаяа оруулһанай түлөө гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонор, политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ орденоор шагнагдана.

Нүхэр Леонид Ильич Брежнев хүдэлмэришэн үг гарбалтай, оронойнгоо ажалай, политическэ хэрэгүүдтэ бага наһанһаа хабаадаһан, дэлхэйн нэгэдэхи дайнай, граждан дайнай, гадаадын интервенциин жэлнүүдтэ һандаргагдааша арадай ажахые һэргээн дэбжээхын тула оронойнгоо ажалшадай гаргаһан оролдолго хүсэлэлгэнүүдтэ шухала хубитаяа оруулһан байгаа.

Л. И. Брежнев Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэхи сэрэгэй ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадаһан, аха дүү арадуудые фашизмһаа сүлөөлхын түлөө тэмсэһэн юм.

Совет арадай энхэ тайбан, зол жаргалтай байхынь тула, дэлхэйн социалис байгуулалтые бэхижүүлгын аша туһада экономикын, эрдэм болон техникын, соёл гэгээрэлэй ба ниитэ хүгжэлтын хэрэгтэ СССР-эй туйлаһан олохон амжалтанууд нүхэр Брежневэй шэн габьяата, зохёон байгуулхы ажал хэрэгүүдтэйнь нягта холбоотой.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн нүхэр Леонид Ильич Брежнев үдаан саг соо, үрэ түгэсөөр ажаллан, дайшалхы коммунист, уласхоорондын оршом соо арадуудай һаналаа нэгэдэлгэ туйлахын түлөө шэн зоригто тэмсэлшэ байжа, Кубын революцитай аха дүү ёһоной хани барисаа бэелүүлгын жэшээнүүдые нэгэнтэ бэшэ харуулаа, энэ ушарые манай арад гүнзэгы баяр баясхалантайгаар мэдэрнэ. Манай орондо айлшалһан тэрэнэй түүхэтэ ерэлгэ СССР-эй ба Кубын арадуудай хоорондохи, Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Кубын Коммунис партиин хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ хэрэгтэ үнэтэ, жэшээлэшэгүй ехэ хубитаяа оруулһан ябадал болоно.

Кубын революционно правительствын Министрнүүдэй Совет дээрэ хэлэгдэһые үндэһэ болгон, дурсагдаһан хүсэл эрмэлзэлнүүдые хараада абажа, 1972 оной декабриин 2-ой № 1239 хуулиин удхатай зохилдуулан, бүгэдын дуугаар иигэжэ **тогтообо:**

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн нүхэр Леонид Ильич **Брежневые Хосе Мартин** нэрэмжэтэ национальна орденоор шагнаха, энэ ордениие революционно правительствын үмэнэһөө тэрээндэ Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, республикын Президент нүхэр Освальдо Дортикос Торрадо барюулха.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ ХОСЕ МАРТИН ОРДЕН БАРЮУЛАГДАБА

Кубын Республикын Революционно правительствын шиидхэбэреэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Хосе Мартин нэрэмжэтэ национальна орденоор шагнагдаа. Энэ үндэр дээдэ шагнал барюулалгын баяр ёһолол январиин 30-да Гаванадахи Революциин ордон соо болобо.

Кубын Коммунис партиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд—ЦК-гай Политбюрогой ба Секретариадай гэшүүд, Революционно правительствын гэшүүд, гүрэнэй болон ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад ордоной зал соо сугларaa.

Совет тушаалтад—нүхэд А. А. Громыко, В. В. Щербицкий, Г. В. Романов, К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, граждан авиациин министр Б. П. Бугаев, ГКЭС-эй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн. КПСС-эй ЦК-ай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов гэгшэд эндэ байлсаа.

Кубадахи совет посольствын ба бусад совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд шагнал барюулалгын баяр ёһололдо хабаадаба.

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Фидель Кастрын, Освальдо Дортикосой, Рауль Кастрын залда ороходонь, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Кубын Республикын Президент Освальдо Дортикос үгэ хэлэбэ.

Сугларагшадай нэрьемэ, удаан альга ташалган доро нүхэр Освальдо Дортикос нүхэр Л. И. Брежневтэ Хосе Мартин орден зүүлгээ. Нүхэр Фидель Кастро Леонид Ильичые үнэн зүрхэнһөө, халуунаар амаршалба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев харюугай үгэ хэлээ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын түгэсхэлые сугларагшад удаан альга ташалгаар угтаа.

Энэ баяр ёһололдо хабаадаһан бүхы хүнүүд Революционно Кубын үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан Леонид Ильичые халуунаар амаршалба.

(ТАСС-ай тусхай корр.).

Нүхэр Л. И. Брежневэй хүндэлэлдэ уулзалга хэгдээ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хүндэлэлдэ Кубын Коммунис партиин Центральна Комитет, Революционно правительство январиин 30-да Революциин ордон соо уулзалга эмхидхээ.

Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро, Кубын Республикын Президент Освальдо Дортикос, Кубын КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь Рауль Кастро, ЦК-гай Политбюрогой ба Секретариадай бусад гэшүүд, Кубын Революционно правительствын гэшүүд, гүрэнэй болон ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд уулзалгада хабаадаба.

Совет талаһаа — Л. И. Брежневые үдэшэжэ ерэлсэгшэд: нүхэд А. А. Громыко, В. В. Щербицкий, Г. В. Романов, К. Ф. Катушев, граждан авиациин министр Б. П. Бугаев, ГКЭС-эй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, мүн бусад тушаалтад уулзалгада хабаадаһан байна.

СССР-һээ Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев, Кубадахи совет посольствын ба бусад совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд уулзалгада байлсаа.

Кубын Республикада байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор мүн лэ хабаадаба.

Уулзалга аха дүү ёһоной, үнэн зүрхэнэй хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Нүхэр Фидель КАСТРО РУСАЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Испаниин колониальна дарлалта мүлжэлгые үгы хэхын тула манай эсэгэнэр зуу гаран жэлэй урда тээ буу зэбсэг барижа, бодоо һэн. Өөһэдынгөөл хүсэндэ түшэглэһэн манай багахан, зэбсэггүй арад зон гуша шахуу жэлэй турша соо Европын колониальна хүсэтэ арминуудай нэгэндэ эсэргүүсэн тэмсэһэн байна. Эрхэ сүлөөтэ байдал тээшэ зориһон алдарта замнай манай Эхэ ороной хэдэн зуугаад мянган хүбүүдэй шуһаар түйлагданхай. Эдэнэр эрэлхэг зоригой, патриотизмын һүнэшэгүй үльгэр жэшээ ерээдүйнгөө үетэндэ үлөөгөө.

Гэбэшье эдэнэй баатарлиг тэмсэлэй түгэсхэл Ленинэй сэсэн мэргэнээр харуулһан, империализмын үе сагай эхилэлгэтэй тудалдаһан байна. Үнгэрһэн зуун жэлэй һүүл багта империалис ябуулгануудые хэжэ эхилһэн, түргөөр хүгжэһэн американ капитализм Кубадахи сүлөөрэлгын дайнда хамааран оролсожо, олон тоото газар нютагуудыень Испаниһаа булимтаран эзэлһэн, өөһэдынгөө сэрэгүүдээр манай Эхэ оронние булимтаран хүреэлһэн байгаа.

Далай болохоор шуһаяа адхажа, Испаниин колониһоо американ колони болошоһон байгаабди. Байгаалиин баялигууд, эгээл һайн газар, банкнууд, ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангадаг албан, гадаадын худалдаа наймаан, һая бии боложо байһан промышленность хариин хүнүүдэй мэдэлдэ ороһон юм. Ороной экономическа, политическэ, соёлой байдал сүм Холбоото Штадуудай хиналтада ороо бэлэй. Американецууд баһал доромжолжо, манай Конституци дотор батадхан бэшэгдэһэн ёһо гуримуудые эбдэн, Кубын дотоодын хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамаардаг болоһон, тэрэ гэһэнһээ хойшо Гуантанамо гэжэ үзэсхэлэн һайхан тохойдохи манай газар дайдын зарим хубиие далайн сэрэгэй бааза болгоһон юм. Хүдэлмэригүйдэлгэ, үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал, үгытэй түлюур байдал латифундинууд, бэеэ наймаалалга, абьяаста нааданууд, гүйраншалга, засагай түшаалтадай эдилгэ абалга, забхайралга, хайра гамгүй дарлалта мүлжэлгэ — эдэ бүгэдэ шэнэ түхэлэй колониальна ёһо гуримай үрэ дүн болоно. Туһамаршадай ба олохон ушарта хархис правительствануд дарлагшад мүлжэгшэдые үгэ дуугүйгөөр дэмжэдэг байгаа. Теэд арад зон энээнэй тула иимэ ехэ тэмсэлдэ ами наһаяа үгөө гээшэ гү?

Шэнэ түхэлэй колониальна империалис дарлалта мүлжэлгэһөө уламжалан хүдэлмэришэн анги бии болоод, таряашадтай, студентнэртэй хамта тэмсэлэй тугые үндэр дээрэ үргэн ябаһан, мүн тэрэнэй эгээн лэ түрүү отрядууд пролетаридай революционно үзэл сурталые дэлгэрүүлэгшэд болоһон байна.

Октябриин революциин суурян манай Эхэ орондо хүрэжэ, доромжолуулагшадай, мүлжэгдэн дарлагдагшадай этигэл найдабарине бата болгоходонь, зарим тэдэ сагай үнгэрхэдэ, марксистско-ленинскэ түрүүшын парти Кубада мүндэлһэн байна.

Гадаадын интервенцидэ империализмын экономическа хэрзэгы шэрүүн хүреэлэлгэдэ эсэргүүсэхын тула, үгытэй түлюур, таһархай байдалай хүндэ хүшэр оршом соо социализмын материальна ба техническэ бааза байгуулхын тула, нэн түрүүн баатаршалгата тэмсэл хэжэ, 20 миллион эрхим түрүү хүнүүдэйнгээ ами наһа алдажа, фашис хархис, эзэрхэг түримхэй ябуулганудые усадхан һөөхын тула шуһаяа, хүлһөө ехээр адхан, совет арад алдарта түүхээ бэшэжэ эхилһэн байгаа. Тиин социалис оронууд байгуулагдажа, колониальна ёһо гурим усадхан, дэлхэйн хэдэн арбаад арадуудые сүлөөлхэ арга олгоо һэн.

Латинн Америкын бусад оронуудайхида орходоо, ехэ мүнгэнэй Америкын зүгһөө Кубада гэжэ һомологдодог байгаашье һаань, энэ түбиин бусад оронойхиһоо үлүү шанга зонхилолго үзэдэг байгаашье һаань, манай арадай тэмсэлэй баатар габьяата ёһо заншалнууд хосороогүй; мүрдэгдэдэг, хардагдадаг, хашагдадаг байһан Мартин алдарта зам, Марксын, Энгельсын, Ленинэй революционно сурталын һургаалнууд мартагдаагүй. Эдэ суртал һургаалнууд бодото байдалые тайлбарилха, революционернүүдэй ябуулга хэхын тула үзэл суртал зэбсэг боложо, өөр тээшээ татадаг асари ехэ хүсэеэ, удха шанараа гээгээгүй.

Тиин Кубын хүбүүд дахинаа жагсан бодожо, эрхэ сүлөөгэй түлөө хүшэр замда гараад, Агуухэ Октябриин революциин илаһанай һүүлээр оройдоол 40 жэлэй үнгэрһэн хойно Кубадахи буржуазна, империалис түхэлэй гүрэн унагаагдажа, манай арад зон түүхэдэ түрүүлэн хуби заяанайнгаа ёһотойл эзэд болоо һэн.

Гэхэ зуура, 1959 ондо Кубын революциин илалта түйлахадань, иимэ хүсэтэй байгаа гэжэ дэлхэй дээрэхи үсөөхэн лэ хүн этигэһэн байха.

Октябриин революциин һүүлээр хэлсэдэг байһандал адляар, империализмын экономическа, политическэ, эсэстээ сэрэгэй һураггүй булюу хүсэндэ Кубын арад эсэргүүсэлтэ хэжэ шадахагүй гэжэ олохон хүнүүд тоолоһон юм.

Энэ түбиие зонхилжо байгшадай һанамжын ёһоор, Латинн Америкын нэгэшье гүрэн капиталис дарлалта мүлжэлгын зэбүүрхэлтэ байдалые усадхаха, социализм байгуулха эрхэгүй байгаа бшуу.

Манай арадые империализмын тоодоггүй байһаниинь элитэ. Хархис засагта эсэргүү зэбсэгтэ тэмсэлэй үедэшье тоогоогүй байһаа гадна, гүрэнэй урбалта хэжэ, зонхилхы ондоо хархис этэгээдээр Батистые һэлгэн, революцие зогсоожо болохо гэжэ тоолоһон байгаа: илалтын һүүлээр эхилһэн үзэл сурталай, политическэ шанга тэмсэлэй үедэ манай арадые тэрэ тоогоогүй юм; оно мүрөө алдаһан, коммунизмда эсэргүү этэгээдүүдээр мэхэлэгдэн тээлмэрдэһэн зон революционно засагта эсэргүүсэн бодохо гэжэ багсааһан байгаа: Гватемаладал адляар Плайя-Хиронд хорото хүлһэншэдэй добтолон орожо, революцие дарахань зайлашагүй болоо гээд этигэһэн ушарһаа манай арадые тэрэ тоогоогүй һэн; революцинигаа хэрэгые эсэстэнь хүрэтэр үргэлжэлүүлхээр шиидэһэн хаба шадабари, эрэлхэг зориг, нэрэ хүндыемнай хараада абаагүй дээрэһээ манай арадые тоодоггүй байһан юм.

Гэхэтэй хамта, илангаяа американ империализм Кубада революционно хүдэлөөнэй боложо байһан түүхэтэ үе сагые, дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй хубаарилай талаар болоһон ехэ хубилалтануудые тоодоггүй байна.

Энергетикын нөөсэһөө, гол түүхэй эдүүдһээ хаһагдаһан багахан, үгытэй орондо эсэргүү, гам хайрагүйгөөр дарлагдадаг, мүлжэгдэдэг, хүгжэлтынь һаатуулагдадаг, Холбоото Штадуудай дэлгүүрһээ, үгэдэг юумэнүүдһээнь сүм дулдыдадаг орондо эсэргүү тэмсэлдээ эгээн хүсэтэй арганудай нэгые — экономическа арга хэрэглэхэбди гэжэ американ империализмын багсаадаг байһаниинь дамжаггүй. Бодомжолжо үзэншэгүй, тэрэ аргаяа манай арадта эсэргүүгээр хэрэглэһэн байна.

Түлишэ үгэлгээ гэнтэ болюулхадань, революцида эсэргүү хүндэ сохилто болохо зэргэтэй байһан юм. Манһаа хэдэ мянган миль холо байдаг Советскэ Союз тэрэл үеэр манай арадта туһа хүргэһэн, бага бэшэ бэрхэшээлнүүдые дабан, манда нефть үгэһэн юм. Тиихэ үеэр американ монополинуудай зонхилолго доро байдаг оронуудһаа нефть абажа шадахагүй байгаа һэмди.

Холбоото Штадуудай дэлгүүр дээрэ Кубын саахарай худалдагдахаяа болиһон ушар ороноймнай экономикодо хоёрдохи ехэ сохилто болоо һэн. Кубада испан колонизаторнуудай, американ империалистнуудай үйлэдбэрилдэг энэ һол, гансахан продукци зуу гаран жэлэй турша соо Холбоото Штадуудта худалдагдадаг байгаа бшуу. Манай арадай зоригые үлэсхэлэнгөөр хухалха зорилготой энэ хэрзэгы шэрүүн, тон харша, һэнгэргүй муухай ябуулгые буруушаан, Советскэ Союз шэнэ ёһоной, хэзээшье мартагдахагүй ябуулга хээ: американ дэлгүүр дээрэ гарахаяа болиһон бүхы саахарыень худалдан абаха гэжэ шиидэһэн юм. Кубын саахараа худалдаха аргыень хаһаһан ябадал Холбоото Штадуудта ямар ашагтай байгааб гэхэдэ, тэды шэнээн саахарые энэ хахад түбиин бусад оронуудһаа хубаарилан абажа, политическэ иимэ гутамшаг муухай хэрэгтэ Латинн Америкын олон тоото правительствануудые элсүүлһэн байна. Империализмын экономическа түримхэй ябуулга бүхэндэ харюу болгон, аха дүү совет арадай зүгһөө дэмжэлгэ талархалгын ябуулганууд хэгдэдэг байба: эдеэ хоолой зүйлнүүдые, түүхэй эд ба машинануудые худалдалгын хоригдоходо, экономическа хархис хүреэлэлгын эмхидхэгдэхэдэ, совет хүнүүд тэрэ дары эдеэ хоолой зүйлнүүдые, түүхэй эдүүдые, машинануудые Кубада эльгээжэ, бусад янзын экономическа туһаламжа үзүүлжэ харюусаа бэлэй.

Тиин Октябриин ехэ революциин гал дүлэн соогуур хатуужаһан, Ленинэй Коммунис парти, гүрэн ба арад бата зориг бадаруулан, энэ түбидэхи түрүүшын социалис революциин тэсэн дэбжэлгэдэнь туһалаа һэн.

Сэрэгэй эзэрхэг түримхэй добтолго империалис хэмжээнүүдэй үшөө нэгэ зэбсэг болоһон байна. Тэрэ үедэ манай арад бэеэ хамгаалха шухала хэрэгтэй зэбсэг үгы байһан юм. Америкын баалалта доро капиталис дэлгүүрнүүд бүхыдөө бидэндэ хаагдаһан юм. Бельгиһээ худалдажа абаһан багахан хэмжээнэй буу зэбсэг асарһан «Ля кубр» гэжэ пароходой һүйдхэлтэ ябуулгада дайрагдажа, Гаванын портдо ашаалагдажа байтараа тэһэрээд, 100-һаа олон хүдэлмэришэд болон солдадуудта үхэл асарһаниие бидэнэр бүгэдөөрэн һананабди.

Тэрэ шахардуу шанга үедэ, революциин мүндэлхэ гү, али дарагдан һалаха тухай асуудалай шиидхэгдэжэ байһан үедэ, сэрэгэй ашаануудые манай Эхэ ороной абаха гансал зам социалис лагерь, гол түлэб СССР байһан юм. Тэдэ буу зэбсэгүүдтэй сүг хамта түрүүшын мэргэжэлтэд ерээ. Тэдэнэр эдэ буу зэбсэгүүдые хэрэглэхэ талаар бидэниие һургаһан байна. Бидэндэ эсэргүүгээр американ үйлэдбэриин бүтээһэн самолёдууд, танкнууд болон пушкануудай Плайя-Хиронд добтолходонь, тэдээндэ эсэргүүгээр манайда байһан хуушан зэбсэгүүдтэй хамта Совет болон Чехословак оронуудай үйлэдбэрилһэн танкнууд, пушканууд, зенитнэ буунууд тулалдаанда орожо, эдэ буу зэбсэгүүдээр зэбсэглэһэн манай хүдэлмэришэд, таряашад болон солдадууд добтолжо, эзэмдэгшэдэй хүлһэнэй сэрэгүүдые 72 часһаа бага саг соо бута сохиһон бэлэй.

Плайя-Хироной һүүлээр Кубын асуудалые дайн сэрэгэй аргаар шиидхэхэ гэһэн империалистнуудай нэтэрүү һэдэлгэ Карибска кризисые һүжэрөөгөө. Энээнэй һүүлээр, Холбоото Штадуудай правительство бүмбэрсэг дэлхэйе ядерна хёмороой аюулда хүргөөд байһанайнгаа һүүлээр, гэдэргээ бусаха баатай болоо һэн. Тингэжэ Кубада добтолхогүй гэһэн уялга тэрэ бэе дээрээ абаа. Энэнь Советскэ Союзай хатуу шанга хараа шугам баримталжа, эрид шууд дэмжэлгэ үгэһэнтэйнь хамта манай ороной аюулгүй байдалай шухала түшэг тулгуури болоһон юм.

Мүнөө манай Эхэ орон Советскэ Союзһаа абаһан эрхим һайн зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй, сэрэгэй техникэтэй юм. Энэ агууехэ орон буу зэбсэгэй үнэтэйшье һаань, зүгөөр Кубын экономическа онсо өөрсэ эрхэ нүхэсэлые хараадаа абан, эдэ буу зэбсэгүүдые түлөөһэгүйгөөр, манда үгөө. Тиихэдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай баатар тулалдаануудта үзэгдөөгүй ехэ дүршэлтэй болоһон совет мэргэжэлтэд сэрэгэй эрдэм бидэндэ үгөө. Энэ эрдэм мэргэжэлынь манай революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдые — арадай сэрэгые энэ түби дээрэхи социализмын диилдэшэгүй түшэг тулгуури болгоно.

Советскэ Союзай аха дүүгэй туһаламжа бүхы талын шэнжэтэй болоно. Экономикын олон янзын һалбариин олон мянган мэргэжэлтэд бидэнтэй хамта 15 жэлэй туршада шахуу шэн габьяатайгаар ажаллана.

Мүнөө СССР-эй туһаламжын ашаар экономикын шухалын шухала һалбаринуудые хүгжөөхэ түсэб дүүргэгдэнэ гэбэл, энергетикэ, никель, нефть болон нефтиин продуктнууд, автомобиль заһаха мастерскойнууд, текстильнэ промышленность, саахарай тростник хуряалгые оньһожоруулга, саахарай промышленностиин хүсэнүүдые шэнэдхэлгэ ба ехэ болголго, портнуудай түхеэрэлгэ, түмэр замые шэнэдхэн һайжаруулга, харгы болон хүүргэнүүдые барилга, уһалууриин, газар хатаалгын барилга, геологическа шэнжэлгэ, хэлхеэ холбоон, һургуулинуудые барилга, электронно-тоололгын техникэ, металлургическа, металл болбосоруулгын промышленность, загаһа барилга, аэродромуудые барилга гэхэ мэтэ.

Советскэ Союз манай арадта худалдаа наймаанай, мүнгэ урьһаламжын эгээн хүнгэн эрхэ байдал олгоно. Энэ ушар хадаа индустриальна томо ороной ба байгаалиин бага баялигтай, тингээд 15 жэлэй туршада империалис ёһоной шэрүүн шанга хашалтын эрхэ байдалда хүгжэлтынгөө түлөө тэмсэжэ байһан бага гүрэн хоёрой хоорондохи харилсаануудай бодото үльгэр жэшээ болоно.

Советскэ Союз — социалис, бодото интернационалис орон мүн, тэрэ хадаа манай орон дотор нэгэшье шахта, нэгэшье гектар газар, нэгэшье фабрика, хангалгын нэгэшье предприяти, нэгэшье транспортна предприяти, нэгэшье банк, нэгэшье магазин эзэлдэггүй. Энэ орон Кубада олзо олохын тула нэгэшье мүнгэ һомолоогүй, Совет ороной зөөри болохо предприятида Кубын нэгэшье хүдэлмэришэн хүдэлдэггүй. Түрүүшээр Испаниин колони байһан, һүүлээрнь янкинуудай шэнэ колони болоһон манай ороной түүхэдэ ушарһан харилсаануудһаа социалис Куба болон Советскэ Союзай хоорондохи интернационалис ёһоной харилсаануудай гүнзэгы, шууд сэхэ илгаань энэл даа. Янкануудта эсэргүүгээр манай арад 100 жэлэй туршада шахуу үсэд нэтэрүүгээр, шэн габьяатайгаар тэмсэһэн бэлэй.

Манай арад империалис богоолтой хамта хүниие, хүнэй мүлжэхэ ябадалые шууд усадхаа. Мүнөө Кубын ажалша бүхэн өөрынгөө, бүхы общевтвын аша туһада ажал хэнэ. Революционно Эхэ ороноймнай эрхэтэдтэ коллективизмын, аха дүүгэй, һаналаа нэгэдэлгын мэдэрэл удаа дараалан нэбтэрээ, тэрэнтэй хамта коммунис мэдэрэлэй шухала шэнжэ шанар — интернационализмын гүнзэгы үзэл бодол нэбтэрээ. Хүнэй эдэ шэнэ шэнжэ шанар Кубын арадые үзэл мэдэрэлэй улам үндэр хэмжээндэ гаргаа. Энэ түбиин нэгэ орондо энэ ушарай түйлагдаһан баримта болбол Октябриин гэгээн гэрэлээр нээгдэһэн замаар дабшаһан хүнэй түйлажа шадаха ерээдүйдэ этигэл найдабари түрүүлнэ.

Тэрэшэлэн манай орон материальна дэбжэлтын замаар урагшаа дабшана. Тиихэдээ манай байгаалиин ба техническэ нөөсэнүүдтэй таарахагүй ба дэлхэйн оршон байдалда харша, бэелүүлэгдэшэгүй зорилгонуудые урдаа табинагүй. Ушар юуб гэхэдэ, мүнөө дэлхэйн горитойхон хубинь ажамидархын тула бэрхэшээлтэй ушарнашье, үшөө ушархашье. Манай хэрэглэмжын нормонууд болбол мүлжэлгэ дээрэ тогтоһон түсэб гуримгүй ба экономическа баялигуудые үрихэ гурим дээрэ тогтоһон, хүнэй гурим ёһо, шэнжэ шанарые оройдоошье хэрэгсээдэггүй хүгжэнги капиталис общевтвын нормотой адли болохо ёһогүй. Хэрбээ хүнэй материальна хэрэглэмжэ байгаалиин ба техническэ арга нөөсэнүүдтэй, байгаалиин оршон байдалые хамгаалха эрилтэтэй тааруу хэмжээтэй байха ёһотой һаа, нүгөө талаһаа хүнэй ухаан бодолой хүгжэлтэдэ, бэе махабадай бүхы талаһаа тааруугаар хүгжэлтэдэ хизааргүй үргэн зам нээлтэтэй гээшэ. Бодолгүй, хара амяа хараһан, бэеэ наймаалдаг, эбгүй капиталис общевтводо хүнэй энэ шэнжэ шанар юумэн дээрэ тоологдодоггүй гээшэ.

Манай удаа дараалан түйлаһан материальна амжалтатай хамта бидэнэр революциин жэлнүүдэй туршада манай арадай түйлаһан асари ехэ социальна дэбжэлтээр омогорхонобди.

Ажаһуудалай эгээн шухала асуудал болохо элүүрые хамгаалгада манай арадай түйлаһан тиимэ үрэ дүнгүүдые энэ түби дээрэ нэгэшье орон түйлаагүй. Түрэһэн мянган үхибүүндэ абабал, тэдэнэй үхэл 28 хүрэтэрөө хороо. Энэ хадаа Латинн Америкын оронуудта эгээн үсөөниинь болоно. Хүнэй дунда зэргын наһан революциин урда тээ 54 байбал, мүнөө 70 наһанда хүрэхэ болоо.

Арадай гэгээрэлэй талаар манай арадай түйлаһан хэмжээн Латинн Америкын нэгэшье орондо байхагүй. Үхибүүд бүхыдөө һургуулида ябана. Һайнаар һурадаг үхибүүдэй тоо жэл бүри олон болоно. Дунда эрдэмэй һургуулинуудта залуушуул жэл ерэхэ бүри олоор һурана. Дунда эрдэмэй һургуулинууд бүри олон боложо, тэндэ һуралсалые ажалтай холбохо гэһэн коммунис гол ёһон бэелүүлэгдэнэ. Иимэ һуралсал манай залуушуулые хүмүүжүүлхэ шухалын шухала арга мүн.

Манай наһатай зоншье һуража, эрдэм мэдэрэлэйнгээ, мэргэжэлэйнгээ хэмжээе дээшэлүүлнэ, мүн соёл культурые бэедээ ехээр шэнгээжэ байһан шэнэ үетэншье дэбжэлтын, хүгжэлтын замаар зоригтойгоор дабшана.

Революционно Кубын жэшээ дээрэ социальна үнэн зүб байдалһаа, бүхы хүнүүдэй бодото дээрээ адли тэгшэ эрхэтэй байһан байдалһаа мүндэлһэн хүнэй нэрэ хүндын дээшэлжэ байһаниие хаража болоно. Бидэнэр хүнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанарай ба мэргэжэл шадабариин урган хүгжэхэ оршон байдалда ажаһуунабди.

Латинн Америкын бусад арадуудай дунда байгаалиингаа баялигые бусаахын түлөө, үнэн зүб үндэһэ һуури дээрэ экономикоёо хүгжөөхын, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлэг бусад арадууд бии. Тэдэнэй дунда аха дүү Перу республика илгардаг. Энэ түби дээрэ национальна талаараа бэеэ мэдэрхэ гэһэн хүдэлөөн, мүн түрүү үзэлтэй политика бэедээ харгы зам гаргана. Энэ түбиин олон оронуудта хархис ангинууд, империализм арадай хүдэлөөе зогсоожо шадахагүй, харин имагтал бүдүүлиг хара хүсэндэ түшэглэн, засаг барижа байна гээд Чилидэ Сальвадор Альендиин правительствые гэмтэ муухайгаар унагааһан, Урагвайда хархис урбалтын болоһон (эдэ хоёр оронууд урдань буржуазна конституциин жэшээтэ оронууд гэжэ тоологдодог һэн) ушар баталан гэршэлнэ.

Бразили, Чили, Уругвай, хүнүүдые һацис ёһоор тамалхын, алахын аргаар хүтэлбэрилэгдэжэ байна. Зүгөөр ниитын ямаршье байгуулалта тамалалга болон алалга дээрэ үни удаан тогтожо шадахагүй. Зонхилолгын иимэ арганууд түүхын ёһоор хуушарһан хэрэг, тиимэһээ тэрэниие арад али нэгэн сагта усадхаха юм.

Шанга империалис хашалтада ороошье һаа, Америкын гүрэнүүдэй нэрээ гутааһан организациин шиидхэбэри гаргабашье һаань, Куба энэ түби дээрэ найман оронуудтай: Канада, Мексикэ, Перу, Аргентинэ, Ямайка, Барбадос, Тринидад-Тобаго болон Гайанатай дипломатическа хани ёһоной харилсаа байгууланхай. Экономическа талаар харшалха гэһэн ушар маниие хохидуулаагүй, тиимэһээ энэ ушар Холбоото Штадуудай түүхэдэ бузагай муухай тэмдэг болон үлэхэ юм.

Мүнөөнэй дэлхэйн хүгжэнги капиталис общевтвонууд, мүнөө бүхы дэлхэйн үзэжэ байһан олон экономическа ехэ бэрхэшээлнүүдэй шалтагаан болоно. Тиимэ общевтвонуудта баялиг миин үригдэнэ, ушаргүй ехээр баяжаха ябадал һүжэрнэ, теэд энэнь хүгжэлтэ багатай оронуудтай хэдэг тааруу бэшэ андалдаанай аргаар түйлагдадаг юм.

Колонинууд болон дулдыданги оронуудые мүлжэжэ, урдань хүн түрэлтэндэ капитализмын үзүүлһэн хохидолдо бүмбэрсэг дэлхэйе хубаарилан эзэмдэхын түлөө империалис дайнуудые үүсхэжэ, хүнүүдые ниитээр алаһан, һандаргаһан ушарта, олон арадуудай гээгдэлдэ, үгытэй ядуу байдалда ороһон ушарта мүнөө байгаалиин баялигуудые гамгүйгөөр, хэмжээгүйгөөр үрихэ ябадалые нэмэхэ хэрэгтэй. Һаяхан болотор маниие хүреэлһэн байгаалиие муудуулхагүй гэһэн үнэн зүб, үндэһэ баримтатай оролдолго гаргагдадаг байгаа һаа, мүнөө энээн дээрэ элшэ хүсэ абаха, хэбтэшэ бэдэрхэ, мүн байгаалиин бусад олон баялигуудай хүртэхэгүй гол шухала асуудал нэмэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө хүн ондоо янзын элшэ хүсэ абаха, мүн байгаалиин ондоо баялигуудые бии болгохо арга боломжо үшөө олоодүй байна ха юм. Дэлхэйн хүн зоной 70 процентын ажаһуудаг хүгжэжэ байһан оронууд хүгжэнги капиталис дэлхэйдэ нефтиин 60 процентые, зэдэй, түмэрэй, туулганай, серэ ба цинкын 50 процентые, боксидай 80 процентые, никелиин 33 процентые үгэнэ, теэд өөһэдөө тэдэнэр дэлхэй дээрэ гаргагдадаг эдэ продуктнуудай оройдоол 10 процентые хэрэглэдэг юм.

Ерэхэ 25 жэлэй туршада мүнөөнэй ургалтаар тоолоо һаа, хүн зоной тоо 7 миллиард болохо. Теэд мүнөө дэлхэй дээрэ олон зуун миллион хүн хүсэд эдеэлнэгүй. Мүнөө ган гасуурһаа боложо, түб Африкын олон оронууд үлэсхэлэн хооһон байдалда оронхой. Эфиопиин хүдөө нютагуудта 100 мянган хүн үхөө. Тэндэ газарай реформо болоогүй, теэд газарай түлбэри сүглуулдаг ургасынь 75 процентнь болоно.

Мүнөө үедэ эдеэ хоолой олон зүйлнүүд хүртэнэгүй, мүн энергетическэ кризис боложо, нефть үзэгдөөгүй ехээр үнэтэй болоо. Тэрэшэлэн промышленна эд бараанай үнэ сэн түргөөр ургана. Һандаргагдажа байһан, мүрөө оложо ядаһан хүгжэнги капиталис дэлхэй иимэ байдалай түлөө бүрин харюусалгатай. Хүгжэжэ байһан олон оронууд иимэ байдалые гуримшуулха гэһэн ямаршье һэдэлгэ гаргаашье һаа, эгээн ехэ бэрхэшээлтэй ушарха юм. Тэдэнэр элшэ хүсэ абаха хэбтэшэгүй дээрэһээ түүхэй эд, бэлэн продуктнуудые, промышленна түхеэрэлгэ худалдан абаха баатай болоно.

Капиталис дэлхэйн нэрэ хүндэ, экономическа талаараа саг үргэлжэ ургажа байха шадалтай гэһэн тэрэнэй шэнэ теори үхэлэй сохилто абаа. Дэлхэйн экономическа ямаршье кризисэй хойшолонгуудһаа бүхы оронууд али нэгэн хэмжээгээр хохидохо юм. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр бултадаа хоорондоо холбоотой. Тингэбэшье социалис хани барисаанай оронууд тэрэ бэрхэшээлые дабахаар һайн бэлэдхэлтэй байхань дамжаггүй. Манай арад боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые ойлгоно, ямаршье хүндэ бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэжэ, аха дүү социалис оронуудтай хүсэл, оролдолгоёо нягтаар нэгэдүүлэн, урагшаа дабшаха юм.

Хүндэтэ нүхэр Брежнев, энээнһээ уламжалан хэлэхэдэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын баталһан Эб найрамдалай программа, мүн уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулхын тула танай өөрынтнай гаргажа байһан эрид шууд хүсэл оролдолго онсо шухала удха шанартай болоно.

Агуухэ Владимир Ильич Ленинэй байгуулһан Совет гүрэн түрүүшынгээ үдэрһөө эхилжэ, эб найрамдалай түлөө шууд сэхээр тэмсэһэн юм. Зүгөөр Совет засаг эб найрамдалай аша туһада уласхоорондын хэрэгүүдтэ мүнөөнэйхидэл адляар нүлөөлхэ тиимэ ехэ арга боломжотой хэзээдэшье байгаагүй юм, юуб гэхэдэ. урдань хүсэнүүдэй тэнсүүри мүнөөнэйхидэл адли уласхоорондын революционно дэбжэлтын хүсэнүүдэй аша туһада иимэ һайн хэзээдэшье байгаагүй юм.

Советскэ Союзай оршон байһан гансахан ушар баримта империалис дэлхэйн эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдэй сэрэгэй добтолго хэхэ замда хаалта болонхой, гээд Алжирта болоһон хабаададаггүй оронуудай конференци дээрэ бидэнэр онсолон тэмдэглээ һэмди. Иимэ хаалтын байгаагүй һаа, тэдэнэр бүмбэрсэг дэлхэйе шэнээр хубааха гэжэ үни аашалха байгаа, нефтьтэй, мүн бусад гол түүхэй эд баялигуудтай оронуудта добтолон орохоёо маргахагүй һэн.

Хүсэнүүдэй иимэ шэнэ тэнсүүри болбол ерээдүйн эб найрамдалай ашые эдлэхэ эрхээ хүн түрэлтэнэй хамгаалжа шадаха байһанда, социализмын үг зорилгодо харша хёмороото дэлхэйн дайнай аюулда саг үргэлжэ хүргэгдэжэ байхагүй, тиихэдэ бүхы арадууд эб найрамдалай баян дэлгэр баялигые адли тэгшээр эдлэжэ байха амгалан байдалда найдаха арга олгоно. Мүнөөнэй дэлхэй дээрэ боложо байһан экономическа хурса оршон байдалда буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээн гаргаха ябадал арадуудай ажамидаралай эгээн шухала эрилтэдэ зүрюу гарза, үрилтэ хэлтэ, мүн ухаа муутай гэмтэ ябадал болоно.

Мүнөөнэй ба ерээдүйн сагта табигдаха асуудалнуудай урда тээ, байгаалиин нөөсэ баялигуудай дуталдажа байһан, эдеэ хоолой дуталдажа байһан, валютын үнэгүй боложо байһан, хүн зоной түргөөр ургажа байһан оршон байдалда, бүри үнэтэй, бүри хүсэтэй боложо байһан буу зэбсэг гаргалгада жэл бүри олон зуу миллиард гаргашалжа байха гээшэ бүтэхэгүй хэрэг бэшэ гү?

Тиимэ дээрэһээ, нүхэр Брежнев, дэлхэйн бүхы арадууд, холые харадаг политическэ ажал ябуулагшад Совет ороной Эб найрамдалай политикые, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулгада, буу зэбсэг яаралтайгаар гаргаха ябадалые хорилгодо зорюулагдаһан ехэ хүсэл оролдолгые үндэрөөр сэгнэнэ. Энэ тэмсэлдэтнай манай парти, манай арад танние шууд сэхээр дэмжэнэ, түйлагдаһан амжалтаартнай үнэн зүрхэнһөө танние амаршална, тиимэ замаар саашаа дабшахыетнай хүсэнэ. Хүн түрэлтэнэй аша туһада Ленинэй партиин, гүрэнэй бэелүүлжэ байһан энэ элитэ ехэ ажал ябуулгын түлөө танда мүнөөнэй үетэн, мүн ерээдүйн үетэн мүнхэдөө һайниие хүргэжэ байха гэжэ этигэнэбди.

Советскэ Союз ба социализм тушаа хардалгын үгэ хэлэхэ дуратайшуул үсөөн бэшэ ха юм даа. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшын Совет гүрэнэй бии болоһон, хуушан хаанта империин ангита общевтвые ородой пролетариадай усадхаһан түрүүшын үдэрһөө хойшо бүхы дэлхэйн хархисууд Совет засагта, пролетариадай үзэл сурталда эсэргүү бүхы зэбсэгүүдээрээ, хоро шараа бусалан, тэмсэжэ эхилээ һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо буржуазин бог пропаганда Советскэ Союзай, социализмын амжалта бүхэндэ зэрлиг муухайгаар саг үргэлжэ добтолжо байгаа.

Капитализмын үедэ бусад гүрэнүүдэй 100 жэлэй туршада хэхэ юумые хэдэхэн арбаад жэлэй туршада бодото дээрэнь бэелүүлһэн Ленинскэ программын СССР-тэ илалтануудые түйлаха бүринь, дэлхэй дээрэ революционно үзэл сурталай нэрэ хүндын, нүлөөнэйнь ургаха бүринь хархисуудай, тэдэнэй номнолшодой өөдэгүй хоро шороонь мүн лэ шангадажа байгаа.

Революционно хүдэлөөндэ мүн хуурмаг зүүнэйхид ба ренегадууд бии юм. Тэдэнэр марксис талаһаа гэһэншүүгээр Советскэ Союзые хардана, пролетарска интернационализмда муухайгаар урбана, империализмда алба хэнэ. Зүгөөр Советскэ Союзые Гитлерһээ ехээр хэншье хардаагүй, Ленинэй байгуулһан агууехэ гүрэнэй нэрэ хүндые бууруулжа ба усадхаха гэжэ тэрээнһээ ехээр хэншье һанаашалаагүй юм. Тиибэшье һаань, үнэн зүб юумэн хүсэтэй байшоо, түүхэ хүсэтэй байшоо, совет арадай баатаршалга хүсэтэй байшоо. Тиин нацис хардагшадай хүүр дээрэ, худал хуурмаг үгэнүүдэй һэе дээрэ мүнөө түрүүшын немец социалис гүрэн бэхижэнэ, һалбаран хүгжэнэ.

Холбоото Штадуудһаа 90 милиин газарта байдаг Кубада 20 жэлэй урда тээ «коммунизм» гэжэ үгэ хэлэхэнь хориултай байгаа, хархисууд, мүлжэгшэдтэ алба хэдэг хүлһэнэй богоолнууд Советскэ Союз тушаа зэрлиг муухай хардалга хэдэг байгаа. Теэд мүнөөдэр энэ талмай дээрэ пролетарска интернационализмын уряа доро бэе бэетэйгээ зэргэлэн ажалша балта ба хадууртай СССР-эй баатар, мүхэшэгүй туг, мүн манай гэгээн гэрэлтэ табан хушуутай баатар туг намилзана. Энэ табан хушуун манай инаг дуратай Мартин дүрсэ доро, бидэндэ хүндэтэй Маркс, Энгельс, Ленин, Масео Гомес, Чекамило гэгшэдэй хүндэтэ зурагууд доро хэзээ хэзээнэйхиһээ эли тодоор, омог дүүрэнээр гэрэлтэжэ байна. Кубын олон миллион патриодууд танаар дамжуулан СССР-тэ үнэн сэхэ хани барисаагаа, гүнзэгы ... дураяа, мүнхэ баяраа ... дүүлнэ.

Адхарһан шуһанш... хэгдэһэн гэмтэ ябуулгаш... бүдүүлиг хүсэншье, ... шоротой хардалгашье, ... жээлэшэгүй ехэ хохи... шье, бүдүүзгэй колониал... шье, ехээрхүү импер... лизмшье бэеэ даанхай ... далай үзэл бодолдо үс... дэр эсэргүүсэжэ шада... шэнги, мүнөөдэр социа... мын үзэл сурталда эсэр... сэжэ шаданагүй. Үнэн ... үзэл суртал арадта, ... ниитэдэ, ажал хэрэгтэ ... дэг. Үнэн зүб юумэн ... хэдээ, һайн һайхан ... сурталай, хуулита эр... зэлгын арадай гол ... гынь болоходо, ямар... һүйдхэлтэй хардалга ... һата ямаршье хүсэрхэ... хархис ямаршье фи... фи тэдэнэй илалта ... дабшалтые зогсоожо ш... хагүй.

Энээндэ совет ара... баян түүхэ бидэниие ... гана, энээндэ манай ... дымнай һайн һайхан т... һургана. Мүнөө хүсэрх... гэ, богоолшолго, мүлж... хардалга болон хэлбэр... доро ядаржа байһан Чил... Урагвайн, Бразилиин, ... бүхы арадуудай сүл... байдалаа олохо байһан... хэн этигэнэгүйб? Мүнөө... бүхы революционернүүд... сүлөөрһэн бүхы араду... холбожо байһан холбоон ... нөө Куба СССР хоёр... холбожо байһан тиимэ а... дүүгэй холбооной шэнжэ... болохо сагай ерэхэ байһ... да хэн этигэнэгүйб? Дэлх... бүхы арадуудай хани ба... саае, аха дүүгэй холб... эрхэ сүлөөе интернаци... лизмын улаан тугуудай ... рэлтүүлхэ үдэрэй ерэхэ б... һанда хэн этигэнэгүйб?

100 жэлэй саада тээ, ... дахи 100 жэлэй эхиндэ, ... лонито байдалай эгээн м... хаг хара сагта Кубын н... поэт — нютагһаа сүлэгдэ... поэт Э х э оронойн... эрьеын хажуугаар тамар... ябахадаа, нютагайнгаа е... дүйдэ гүнзэгыгөөр, хэл... ришэгүйгөөр этигэн, ни... холые хараһан шүлэг зох... гоо һэн:

«Далай дээгүүрхи
шуурган шэн...
Хизааргүй далай
дээгү...
Эршэдэн хиидэдэг
долгин шэ...
Сүлөөтэй болохош.
Куба...

Тэрэ үедэ «Бүхы орон... дай пролетаринар, нэгэ... ты!» гэһэн мүнхэ уря... Маркс хэлээгүй байгаа.

Яра болон Байре ню... гуудта манай сүлөөгэй ... лэн бадараагүй бай... Үбэлэй ордониие добтол... до уряалһан «Аврор... буугай абяан зэдэлээгүй б... гаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо ... жэл үнгэрөөгүй бай... Агаар шэнги сүлөөтэй ... зар дээрэ мүнөө Маркс... түгэс илалтата уряа до... Ленинэй хүмүүжүүлһ... арад пролетаринар ба М... тин революционно хүбү... нягта, мүхэшэгүй хани ... рисаагаар холбогдоод, ... дүү ёһоор тэбэрилдэн б... на.

Тиимэ дээрэһээ эбд... шэгүй этигэл найдабар... дүүрэн, бүхы хоолойгоо... мүнөөдэр бидэнэр нигэ... соносхохо ёһотойбди: «Б... хы оронуудай пролетарин... нэгэдэгты!»

Пролетарска интернац... нализм мандаха болтог...

Куба СССР хоёрой хо... рондохи хэтэ, мүнхын хан... барисаан мандаха болтог...

Советскэ Союзай алдар... та Коммунис парти манд... ха болтогой!

Нүхэр Леонид Ильи... Брежнев мандаха болтог...

Эхэ орон гү, али үхэл!

Бидэнэр илахабди!

(Нүхэр Фидель Кастр... үгэ нэрьемэ, үни удаан бо... һон альга ташалгаар нэгэ... тэ бэшэ үдэшэгдөө).

ГАВАНА. **Январиин 29-дэ Хосе Мартин нэрэмжэтэ Революциин талмай дээрэ болоһон кубын-совет хани барисаанай митингдэ Сүлөөтэ аралай 1 миллионһоо дээшэ арад зон хабаадаа. Митинг дээрэ Кубын Коммунис партиин Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Рус, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев гэгшэд үгэ хэлээ.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Фидель Кастро Рус Леонид Ильич Брежнев хоёр митингын үедэ.

Энэ зураг фототелеграфаар абтаба.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Танай общество хуушан байгуулалтые һандаргаха, ажабайдалые шэнээр эмхидхэхэ арга зам бэдэрхэ гэһэн заатагүй тохёолдохо ёһотой шухала шатые дабажа гараа. Тиигээд мүнөө хэбэй ёһоор шэнэ обществын байгуулалта эрхилхэ ябадал аажамаар шэлжэн ороо байна. Шалгагдамал социалис үндэһөөр партийна, гүрэнэй болон ажахын байгуулалта түгэс найдамтайгаар эрхилэгдэнэ. Энээнэй нэгэ гэршэнь юуб гэхэдэ, Кубын алдарта Коммунис партиин нэгэдэхи съездэ хэгдэжэ байгаа бэлэдхэл болоно. Энэ съезд ерэхэ жэлдэ болохонь. Тиин бидэнэр, совет коммунистнууд, съездынтнай эрхим амжалтатайгаар үнгэрхыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Нүхэд! Куба болбол Европо, Азиин социалис оронуудтахи хани нүхэдһөө арбан мянган километр холо оршодог. Гэбэшье революционно Куба хэзээшье гансаардаагүй, гансаардахашье үгы юм. Ушарынь хадаа социалис интернационализмын уг шанарынь тиимэ ха юм. Аха дүүгэй, хани нүхэдэй болон бэе бэедээ һайн һаата туһаламжа үзүүлхэ гэһэн үзэл бодолнуудаар холбогдоһон гүрэнүүдэй ехэ хамтын бурьялма эршэтэ ажабайдалда Куба эдэбхитэйгээр хабаадажа, тэдэ гүрэнүүдэй зүгһөө ехээр хүндэлэгдэг.

Мүнөө Куба Бэе бэедээ экономическа туһаламжа үзүүлхэ Совэдэй гэшүүн болонхой. Тэрэ аха дүү оронуудтай улам нягта холбоо харилсаатай боложо байна. Кубын түлөөлэгшэд нүхэдтэеэ уулзаха, дүй дүршэлөө, һанал бодолоо андалдаха, тэрэ тоодо эгээн дээдэ тушаалта хүнүүдэйнье уулзаха ушарнууд улам олшоржо байнхай. Эдэ бүгэдэ, нүхэд, Кубые улам хүсэтэй болгоно. Мүн дэлхэйн социалис байгуулалтын саашанхи амжалтануудта туһа хүргэнэ.

Мүн колониальна зонхилгоһоо сүлөөрөөд, империализмда эсэргүү, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэ мүнөө улам ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо байһан оронуудайшье дунда Куба айхабтар ехэ хүндэтэй. Энээн тухай хэлэнгүй байхын аргагүй. Сүлөөтэ гэгшээр, бэеэ даагаад хүгжэжэ байгаа Кубын дүй дүршэл олон оронуудай, түбхын түрүүндэ Латиин Америкын оронуудай дарлагдажа байгаа арадуудай зүрхэ сэдьхэлдэ этигэл найдабари түрүүлнэ.

Латиин Америкэ гээшэ айхабтар хэсүү бэрхэ, баатарлиг замаар ябажа гараһан, мүнөө үедэ орьёлмо байдалтай, харин ерээдүйдэ үүехэ байдалтай болохо гэжэ лаб хэлэмээр гайхамшаг, өөрсэ янзын һонин түби юм. Тиин эндэ, Кубада ерээд байхадаа энэ түбиин хуби заяан тухай ээлүүдгүй бодогдоно.

Латиин Америкын арадууд эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө зуу гаран жэлэй туршада тэмсэжэ байна. Арбан юһэдэхи зуун жэл энэ тэмсэлэй геройнуудай — Симон Боливарай, Бернардо О'Хиггинсын, Хосе Мартин нэрэнүүдые мүнхэлөө юм. Хориидохи зуун жэл Эмилиано Сапато, Аугусто Сандино, Че Гевара, Камило Сьенфуэгос, Сальвадор Альенде болон арад зоной хэрэгэй түлөө бусад олон элитэ тэмсэлшэдэй нэрэнүүдые түүхын хүндэлэлэй дэбтэртэ хүн мүнхэдэнь оруулаа. Мүн танай дайшалхы нүхэр, Кубын социалис революциин удирдагша нүхэр Фидель Кастрын нэрые гансал Латиин Америкэдэ бэшэ, харин бусад түбинүүдтэшье арад зон һайн мэдэдэг.

Латиин Америкэдэ сүлөөралгын тэмсэлэй гайхамшагаар дэбжэжэ, баатарлиг тулалдаанууд болон илалтануудай туйлагдаһан үенүүд бии байгаа. Гэбэшье дайсанда булигдаһан, патриодууд болон революционернүүдэй шуһата муухайгаар дарагдаһан үенүүдшье бии юм. Империализм болон тэрэнэй туһамаршадай байдалынь аюултай болоод орхиходонь, буржуази хадаа «демократи», «сүлөөтэ дэлхэй» гэжэ мэтэ тухай шашалга номнолгоёо оготолон мартажа, ямаршье хүсэрхэлгэ хэхэһээ, ямаршье хэрзэгы эрүүн ябадал үүсхэхэһээ алтирхаяа болидог байна гэжэ дүй дүршэл үнэншэмөөр һургана. Һүүлэй жэлнүүдтэ болоһон үйлэ хэрэгүүд, Чилидэ болоһон шуһата фашис урбалта, Латиин Америкын зарим бусад гүрэнүүдтэ хархисуудай добтолгоёо эхилһэн ушар энээниие нилээд тодоор гэршэлнэ.

Гэбэшье үнгэрһэн байдал ямаршье һургаал болонгүй ододоггүй. Тусхайлбал, Чилидэ арадай нэгэдэлэй партинуудай засаг абажа шадаһан дүй дүршэлые эрхэ сүлөө болон национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлшэдэй ашаглаха байланиинь дамжаггүй.

Бусадай «номнолнууд». тэдэнэй зүгһөө «үйлдэгдэжэ байгаа хорото ябуулга» революци үүсхүүлнэ гэжэ империалис хэблэл хашхархэ дуратай юм. Теэд энэ буруу. Бодото байдал, арад зоной тэсэшэгүй хүндэ хүшэр эрхэ байдал революцида хүргэдэг бшуу. Энэл хадаа тэрэнэй гүн гүнзэгы, хэзээшье усадхагдашагүй үндэһэниинь юм. Тиин дэбжэлтын замые хааха гэһэн, эрхэ сүлөө тээшэ эрмэлзэлые хэһэлтэ хюдалгын хүсөөр дараха гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүд гансал арад зоной зэбүүрхэлые улам гүнзэгырүүлэн ехэдхэхэ байһаниинь ойлгосотой.

«Контрреволюцийе гадаадаһаа баадхаха», мүн революционно арадай сүлөөтэ хүсэл зоригые дарахын тулада гадаадаһаа али бүхы аргаар хамааралсаха гэшэ оройдоо болошогүй, тэрээнһээ байтагай гэмтэ ябадал гээшэ гэжэ Советскэ Союз тоолодог юм. Мүн тэрээндэл адляар коммунистнууд «революцийе гадаадаһаа баадхаха» гээшые эрид буруушаадаг. Революци хадаа ямар нэгэн ороной дотоодын эрхэ байдалһаа дулдыдан болбосордог зүйл бшуу. Революци хэзээ, хайшан гээд мүндэлхэб, тэрэнэй үедэ тэмсэлэй ямар тухэл маяг, арга методүүд хэрэглэгдэхэб, — эдэ бүгэдэ тус оронойл арадай өөрын хэрэг юм.

Латиин Америкэ тушаа хэлэбэл, тэрэнэй саашанхи түүхэнь бүхы хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэһөө таһаршагүй гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Энэнь эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалтай боложо, социальна дэбжэлтэ туйлаха гэһэн хараа юм. Латиин Америкын оронууд уласхоорондын байдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой, тэрэнэй һанамжань дэлхэйн оршондо улам батаар дуулдажа байха ушартай гэжэ Советскэ Союз тоолодог. Энэ хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ, гүрэнүүдэй тэгшэ эрхэтэйгээр харилсаха хэрэгтэ туһа болохо гэжэ этигэдэгбди.

Мүнөө үедэ бүхы дэлхэй дээрэ хубилалтанууд болоно. Энэ тэрэ түбинүүдтэ байд гээд лэ орьелмо шанга үйлэ хэрэгүүд болоно. Эдэ үйлэ хэрэгүүд шэнжээрээ адли бэшэ, заримдаа зүришэлдөөтэйшье байха юм. Гэбэшье дэлхэйн хүгжэлтын гол хараа шэглэлнүүдынь эли. Дэлхэйн социалис байгуулалтын хүсэ шадал хэлбэришэгүйгөөр ургажа, тэрэнэй бүхы дэлхэйн хуби заяанда үзүүлжэ байгаа нүлөөнь ехэ болоно. Арадуудай сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлдэ илалтанууд хойно хойноһоо туйлагдана. Нийтын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байха тухай Ленинэй суртал уласхоорондын харилсаанда улам элитээр батадхагдажа байна.

«Хүн түрэлтэнэй ерээдүй байдалынь — эб найрамдал юм», — гэжэ Кубын алдарта хүбүүн Хосе Марти хэлэһэн байна. «Урдань хёмороото ушарнуудые шиидхэхэ түрүүшын арга дайн сэрэг байһан юм. Харин мүнөө тэрэ һүүлшын арга болонхой. Ерээдүйдэ дайн гээшэ гэмтэ ябадал болохо»,— гэжэ нэмэн хэлэһэн байна.

Мартин хэлэһэн «ерээдүй» гээшэнь, нүхэд, мүнөөдэрнай ха юм! Советскэ Союз, тэрэнэй Коммунис парти, бусад социалис оронууд ба аха дүү партинууд агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудые дүүргэлтэ болгон, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй хамта ээзрхэг түримхэй дайнуудые хүн түрэлтэнэй түүхэһээ хэтэдээ зайсуулхын түлөө, бата бэхи эб найрамдалай түлөө мүнөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

Али бүхы дайн болохогүй һэн гэжэ бидэнэр оройдоошье хэлэдэггүйбди. Яажашье һаань эб найрамдал тогтоохо ёһотойбди, тииһээ тиитэрээ ямар нэгэн орон дотор боложо байгаа социально-политическэ үйлэнүүдые тогтоохо гэжэ оройдоошье тоолодоггүйбди.

Манай ойлгосоор, эб найрамдал хадаа социалис оронуудай арадуудай шэнэ общество байгуулхадань, гадаадаһаа ямаршье һаад ушаруулхагүй, энэ эрхыень заатагүй тоохо ябадал болоно. Энэ хадаа эрхэ сүлөөтэйгөөр, бэеэ даагаад хүгжэхэ гэһэн гүрэн бүхэнэй, арад бүхэнэй эрхые заатагүй хүндэлхэ ябадал мүн.

Манай ойлгосоор, эб найрамдал гээшэ империалис булимтаралгада эсэргүүсэн хэһэн түүхэтэ тэмсэлдээ илалта туйлаһан вьетнам арадта национальна эрмэлзэл зорилгонуудаа бэелүүлхэ арга олгохо ябадал мүн; эб найрамдал гээшэ Парижэдхи хэлсээнүүдые нариинаар бэелүүлхэ, зүүн-урда Азидахи байдалые һайжаруулха гэһэн ябуулгада хархис хүсэнүүдэй һаад ушаруулха гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдтэ хатуу харюу үгэхэ хэрэг мүн.

Манай ойлгосоор, эб найрамдал гээшэ Израилиин добтолгодо ортоһон араб арадуудай хуулита шухала эрхэнүүдые һэргээхэ ябадал, Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороое бүтэмжэтэйгөөр, тогтууритай һайнаар шиидхэхэ ябадал мүн.

Эгээл энээнэй түлөө Советскэ Союз шангаар, шууд сэхээр тэмсэнэ. Египет болон Израилиин сэрэгүүдые таһалха тухай хэлсээн Женеведэхи эбэй конференциин хүдэлмэриин эхиндэ туйлагдаа. Энэ һайн алхам гээшэ. Теэд энэ имагтал сэрэгэй шэнжэтэй, хубиин шанартай хэмжээн ха юм. Тиигээд дайнда хабаадаһан араб оронуудай оройдоол ганса гүрэндэнь хабаатай. Тиимэһээ энээгээр хизаарлаад лэ ябашье дүүргэжэ болохогүй.

Политическэ гуримшуулгые эрхим һайнаар туйлаха, Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохо гэһэн гол зорилгоёо Женеведэ боложо байгаа конференци дүүргэхэ ёһотой. Харин 1967 ондо бүхы эзэмдэһэн араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгшэдэй гаргагдаал һаань, мүн Палестинын араб арадай хуулита эрхэнүүдэй хүндэлэгдөөл һаань, энэ зорилгые дүүргэжэ болохо байна. Дүтын Зүүн зүг тушаа ООН-ой абаһан шиидхэбэринүүд бүхы хубяараа, сүм дүүргэгдэхэ, тиин тон ойрын болзорто дүүргэгдэхэ ёһотой. Советскэ Союз энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэй оруулалта хэдэг байһан, саашадаашье хэхэ юм.

Манай ойлгосоор, эб найрамдал хадаа гүрэнүүдэй хоорондо гараһан ямаршье хэсүү бэрхэтэй, гүн гүнзэгы арсалдаа хёмороое сэрэгэй хүсөөр шиидхэлгэһээ арсаха ябадал болоно. Эб найрамдал хадаа бүхы оронуудай хоорондо тэгшэ эрхэтэйгээр, аша үрэ ехэтэйгээр харилсан ажаллаха эрхэ нүхэсэл тогтоохо ябадал мүн.

Ондоогоор хэлэбэл, бидэнэр бата бэхи, үнэн зүб, бүхы арадуудай аша туһада, нийтын дэбжэлтын аша туһада тааруу эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэнэбди.

Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо гэһэн гол ёһые баримталжа, хоёр байгуулалтын харилсаа тогтоохо гэһэн Советскэ Союзай дурадхалнуудые капиталис дэлхэйн гүрэнэй ажал ябуулагшад үни удаан тоогоогүй юм. Тэдэнэр түрүүшын социалис гүрэниие булимтаралгын хүсөөр бута сохихо, экономическа болон политическэ талаар гансаардуулжа һүнөөхэ гэһэн һэдэлгэ гаргаһан юм. Тэдэнэр Советскэ Союзые ехэ дайгаар дарахабди гэжэ найдадаг байгаа. Манай гүрэниие, мүн бусад социалис оронуудые «хүйтэн дайгаар» айлгахабди гэжэ һанадаг, «хүсэ баримталһан» политикын ашаар бидэндэ өөһэдынгөө хүсэл зорилгые баадхан абхуулхабди гэжэ найдадаг байгаа. Гэбэшье эдэ бүхы һанаашалга, бодомжонуудынь буруу һүрөө. Советскэ Союз болон дэлхэйн бүхы байгуулалта илагдашагүй түгэс хүсэн болоо юм.

Эсэсэй эсэстэ капиталис дэлхэй үнэн бодото байдалые зүбөөр сэгнэхэ баатай болоо һэн. Капитализм болон социализмын хоорондохи түүхэтэ арсалдаае сэрэгэй хүсөөр шиидхэхын аргагүй гэжэ мэдэрхэ баатай болоо. Иимэ эрхэ байдалда буржуазна оронуудай эгээн ухаансар хүтэлбэрилэгшэд эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо тухай социалис гүрэнүүдэй дурадхал дэмжэхые зүйтэй дээрэ тоолоһон байна.

Энээнэй эсэстэ һүүлэй жэлнүүдтэ Советскэ Союз болон бусад социалис оронууд ба Франци, ФРГ, Холбоото Штадууд, тэрэшэлэн зарим бусад буржуазна гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда һайн хубилалта боложо эхилээ.

Социалис гүрэнүүдэй эрид шууд, эдэбхитэй, эб найрамдалта политикань бүхы хүн түрэлтэнэй хуби заяанда тон шухала удха шанартай түби болохо Европодо нилээд һайн үрэ дүн туйлаха ябадалда хүргэжэ байна. 25 жэлэй туршада манай оронуудай эб найрамдалда дуратай бусад хүсэнүүдтэй хамта тэмсэһэн олон зорилгонуудынь мүнөө дүүргэмээр болобо. Гол шухалань юуб гэхэдэ, дайнай һүүлээр Европодо тогтоһон хилэнүүд ойроо хүртэшэгүй, мүн социалис немец гүрэн бологшо Германиин Демократическа Республика бэеэ даанхай гүрэн мүн гэжэ хуулита ёһоор үргэнөөр мэдэрэгдээ. Энэ тон шухалань юуб гэхэдэ, энэнь Европодо үһөө нэхэлгын ябуулгануудта эсэс табиха, тэндэхи байдалые дахин хурсадхаха хэрэгтэ һаалта боложо, үнэхөөрөө бата бэхи эб найрамдал тогтоохо эрхэ нүхэсэл байгуулха зорилгодо шэглүүлэгдэнхэй.

Гэбэшье эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо гээшэ гансал гүрэнүүдэй хоорондохи, илангаяа хоёр социальна байгуулалтануудай хоорондын арсалдаата зүйлнүүдые дайнай хүсөөр шиидхэхэеэ болихо гэжэ мэдэрээд лэ дүүрэхэ ябадал бэшэ юм. Харин бүхы гүрэнүүд хоорондоо аша үрэ ехэтэйгээр, эдэбхитэйгээр харилсаха, нягта холбоо тогтоохо ёһотой гэһэн һанамжа мүнөө үедэ улам ехээр дэлгэржэ байна.

Энэ һанамжын түбхын түрүүндэ Европодо ехээр дэлгэрһэниинь яһала ойлгосотой. Дэлхэйн хоёр байгуулалтын түгэс зэбсэгтэ хүсэнүүд эгээл эндэ урда урдаһаа сэхэ тулгаад байна бшуу. Мүн хүнүүдые олоорнь хюдаха мүнөө үеын зэбсэгүүдые хэрэглэн дай үүсхэбэл, энэнь ямар ухаангүй тэнэг ябадал болохо байгааб гэжэ имагта Европын газар дайдыншье байдалһаа илангаяа эли байна.

Эдэ бүгэдын мэдэрэгдэһэнэй ашаар, мүнөөнэй Европын уласхоорондын байдалда айхабтар ехэ удха шанартай хоёр хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ эхилһэн байна. Эдэ Советскэ Союзай болон Варшавска договор гэдэг хамтаараа бэеэ хамгаалха эмхеэр союзнигуудынь болохо гүрэнүүдэй хамтын үүсхэлээр туйлагдаба. Би эндэ аюулгүй байдал болон холбоо харилсаач тухай асуудалаар боложо байгаа нийтэевропын зүблөөн тухай (энэнь мүнөө дүүрэхэ тээшээ дүтэлжэ байха ёһотой байгаа), тэрэшэлэн Европын түбтэхи зэбсэгтэ хүсэнүүд болон буу зэбсэгүүдые хорооохо тушаа һаяшаг эхилһэн хэлсээн тухай хэлэнэб.

Нийтэевропын зүблөөнэй үмэнэ ямар зорилго табигданаб гэхэдэ, тус түби дээрэ политическэ түгшүүрилэй һуларһан байдалые батадхажа, тэрэнэй ашаар бии болоһон арга боломжонуудые бэелүүлхэ эрхэ нүхэсэл байгуулха, эб найрамдалай политикын, экономико, эрдэм ухаан болон соёл культурын талаар Европын гүрэнүүдэй удаан саг соо харилсаха тогтууритай үндэһэ һуури бии болгохо хэрэг болоно. Венэдэ эхилһэн хэлсээнэй зорилго юуб гэхэдэ, түгшүүрилтэ байдалай һуларжа байһанай бодото үрэ болгон, Европодо сэрэгүүдэй тулалдан хёморхо аюулые зарим тэды багадхаха, мүн оборонодо зорюулагдажа байгаа гаргашые зарим тэды хороохо гэһэн зорилго болоно.

Советскэ Союз болон энэ шухала хэрэгтэ хабаадажа байгаа бусад социалис оронууд тус зүблөөнүүдые амжалтатайгаар түгэсхэхые үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэнэ. Бидэнэр али али талын абамаар, эб найрамдалай хэрэгтэ, түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ туһа болоомоор бүтэмжэтэй һайн шиидхэбэринүүдые эдэбхитэйгээр бэдэрнэбди. Женевэ болон Венэдэ боложо байгаа хэлсээнүүдтэ хабаадаһан бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэнэрэй үгыень шагнахада, мүн лэ бидэнтэй адли һанамжатай хэбэртэй байдаг. Теэд ушар баримтые анхаралтайгаар адаглан харахада, зарим оронуудай һанамжань бодото дээрээ ондоо шэглэлтэй гэжэ байн байн элирнэ.

Энэнь гансал тэндэ боложо байһан хэлсээнүүдтэ хабаатай бэшэ, харин бусад шухала хэрэгүүдтэшье хабаадана. Зарим нэгэ бүлэгүүд шиидхэгдэхээр болоһон асуудалнуудые бодото дээрэнь шиидхэхэ гэхэдэ, элдэб эсын шалтаг баримталан унжагайруулна. Олон ушарта хэлсэгдэжэ байгаа хэрэгүүдтэ ямаршье хабаагүй элдэб ажаглалта, «эрилтэнүүд» табигдадаг байна. Үнгэрхэдөө бусад гүрэнүүдэй дотоодын байдалда элитээр хамааралсаха гэһэн һэдэлгэнүүд гаргагдана. Хархис номнол байд гээд лэ хардалга, гүрдэлгэ хэжэ, хүн зоной сэдьхэлдэ һэжэглэл түрүүлхэ, толгойень эрьюулхэ, уласхоорондын байдалые муудхан гутааха гэжэ эрмэлзэнэ. Зарим сэрэгэй болон гражданска политигууд буу зэбсэг улам түргэнөөр бэлэдхэхэ гэһэн уряатайгаар улад зондо хандана. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай Венэдэ боложо байгаа хэлсээнүүдтэ НАТО-гой зарим оронууд үнэн зүб, тэгшэ эрхын ёһоной хэлсээ туйлахын оронды гансал социализмын оронуудай бэеэ хамгаалха арга боломжые үнэн дээрээ багадхаха гэһэн зорилготой шиидхэбэри туйлахые эли бодо оролдоно.

Эдэ бүгэдэ һэргылэмжэтэй байхые эринэ. Иимэ ябуулганууд тус тус оронуудай правительствануудай зүгһөө түгшүүрилтэ байдал һуларуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ гэжэ тунхаглаһан хараа шэглэлтэйнь мууса тааралдана.

Энээн тушаа юун гэжэ хэлэлтэйб? Хэрбээ иимэ ябуулгануудай ашаар Советскэ Союз болон бусад социалис гүрэнүүдтэ хашалта үзүүлжэ, манай гол ёһонууд болон гол шухала аша туһануудые хохидолдо оруулан, өөһэдтөө булюу зүйл оложо абаха гэһэн зорилго байбал, энэнь хэзээшье бүтэхэгүй юм. Энэ бүхы хүнүүдтэ эли байха ёһотой. Гэбэшье иимэ ябуулганууд хүсөөр бүри муухай юумэ туйлаха, тусхайлбал, уласхоорондын байдалые һайжаруулха ябадалда һаад ушаруулжа, хүн зоной сэдьхэлдэ муугаар һанагдадаг «хүйтэн дайнай» үеые дахин һэргээхэ, буу зэбсэг түргэнөөр бүтээхэ ябадалые эршэдхэхэ гэһэн зорилготой һаань, энэнь ехэ муу байна.

Мүнөө нэгэшье капиталис гүрэн түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха хэрэггүй, эбэй ёһоной холбоо харилсаа үргэдхэхэ хэрэггүй гэжэ сэхэ мэдүүлхэеэ болинхой. Энэншье ойлгосотой. Юундэб гэхэдэ, эб найрамдал тухай бодол арадуудай ухаан мэдэрэлдэ мүнөө тон гүнзэгыгөөр нэбтэрээ бшуу. Гэбэшье эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо тухай гол ёһоной бэелүүлэгдэжэ эхилһэндэ дурагүйтэдэг хүсэнүүд, ехэ арга боломжотой хүсэнүүд тусхай нүлөө үзүүлжэ шадаха байна. Империализм өөрынгөө булимтархы шэнжэ шанарые оройдоошье хубилгаагүй.

Түгшүүрилтэ байдал һуларуулха гэһэн политика нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. Гэбэшье дэлхэй үшөөл амаржаадүй. Элдэб буу зэбсэг, түбхын түрүүндэ ядерна буу зэбсэг ехээр нөөгдэжэ, нарижуулагдажа үргэлжэлһөөр. Иимэ байдалай тон аюултайнь элитэ. Гэхэтэй хамта ядерна дайнай аюулай сүм усадхагдаал һаань, хүн түрэлтэнэй ерээдүй байдал найдамтайгаар хангагдажа болохо байна бшуу. Буу зэбсэг хуряаха, уласхоорондын харилсаанда хүсэ хэрэглэхэгүй, ядерна буу зэбсэг хэрэглэлгые хорихо тухай асуудалнуудаар Советскэ Союзай ООН-до оруулһан мэдээжэ дурадхалнууд эгээл энээндэ зорюулагданхай ха юм. Тиин зарим гүрэнүүдэй ондоо һанамжа баримталдаг ушарһаань эдэ бүхы асуудалнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ арга боломжонуудай үшөөл олдоогүй байһандань шаналмаар.

Эгээн дээдэ тушаалтанай үнгэрэгшэ оной июньдэ хэһэн совет-америкын хэлсээнэй эсэстэ энэ асуудалаар ехэ алхам хэгдээ һэн. Ядерна дай зайсуулха тухай СССР США хоёрой хоорондо үнгэрэгшэ зун гар табигдаһан хэлсээн тухай эндэ хэлэнэб. Ядерна дайнай аюулые һуларуулха талаар энэ, хадаа түрүүшын туйлагдаһан зүйл байгаа юм. Юун бэ гэхэдэ, Советскэ Союз, тэрэнэй союзнигууд болон бусад оронуудта эсэргүүгээр ядерна буу зэбсэг болон юрэ хүсэ хэрэглэхэгүй гэһэн уялга США бэедээ даажа абаа ха юм. Мүн лэ тиимэ уялга Советскэ Союзай абаһаниинь ойлгосотой. Энэ хэлсээн бүхы социалис оронуудай аша туһада, аюулгүй байдалдань тааралдана гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Тус хэлсээн юрэ бүхы арадуудай гол шухала аша туһадань тааралдана. Юундэб гэхэдэ, хүн зониие олоорнь хюдаха мүнөө үеын буу зэбсэг хэрэглэжэ, дэлхэйн дайнай болоо һаань, энэ хэндэшье туһа болохогүй ха юм.

Совет-америкын харилсаанай һайжаржа эхилһэнэй ашаар мүн социализмын оронуудай болон эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй үниһөө хойшо тэмсэжэ байгаа бусад шухала зорилгонуудые шиидхэхэ арга олдоһон байна. Вьетнамдахи дайе дүүргэхэ, тэндэһээ Америкын сэрэгшэдые гаргаха гэһэн Парижда туйлагдаһан хэлсээн тухай эндэ хэлэнэб. Мүн Дүтын Зүүн зүгтэ буудалдаа зогсоохо, Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороое эбэй ёһоор гуримшуулха тухай хэлсээ хэжэ эхилһэн тухай мүн лэ хэлэнэб.

Тиимэ болохолоороо, совет-америкын харилсаанай һайжаржа эхилһэниинь бүгэдэ нийтын эб найрамдалда туһатай гэжэ хэлэмээр байна. Бидэнэр саашадаашье США-тай харилсаха ябадалдаа иимэ гол шухала шугам баримталхабди. Тиихэдэ нүгөө талаһаа мүн лэ иимэ шугам баримталагдаха ушартайнь ойлгосотой.

Юрэ бүхы дээрэнь хэлэхэдэ, нүхэд, һүүлэй жэлнүүдтэ уласхоорондын байдалда олон һайн хубилалтанууд болоо. Эдээнэй ашаар хүн түрэлтэн сүлөөтэйгөөр амилдаг боложо, бата бэхи эб найрамдал тушаа найдалнууд бодото болонхой. Түгшүүрилтэ байдалай һуларалга саашадаашье үргэлжэлхэ гэжэ тоолонобди. Тиин энэ һуларалгые улам гүнзэгырүүлхэ, мүнхэлхэ зорилго урдамнай табигдана. Тэрэниие туйлахын тулада эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд, бүхы эб найрамдалта хүсэнүүд нэтэрүүгээр, — нэтэрүү шангаар гэжэ дабтан хэлэнэб, — эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ёһотой.

Уласхоорондын политикын асуудалнуудые, түбхын түрүүндэ дайн болон эб найрамдал тухай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ арад зоной дүүргэдэг үүргэнь урдань хэзээшье үзэгдөөгүй ехэ болонхой. Арадууд тогтууритай эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахые эринэ. Гурбан һарын урда тээ болоһон Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгресс энээниие эли тодоор гэршэлээ. Энэ конгресстэ 143 ороной делегат хабаадаһан байна.

Арадуудай хүсэл бодолые хараада абажа, эб найрамдалда дуратай хүн түрэлтэнэй һанал бодолые бодото дээрэ харуулдаг гадаадын политикал мүнөө үедэ амжалта туйлажа болохо байна гэжэ тон элитэ. Социалис оронуудай политикань эгээл тиимэ, үнэн сэхэ, элдэб эсын шунахай бодомжолгогүй юм. Бүхы урда үнгэрһэн сагуудта орходоо мүнөө хүн түрэлтэнэй бата бэхи эб найрамдалда нилээд ойро болоод байһандань түбхын түрүүндэ социализмын оронууд ехэ үүргэтэй, энэнь тэдэнэй шиидэнги, эрид шууд хүсэлэл оролдолгын үрэ дүн мүн гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүндэтэ Кубын ханинар! Бидэнэр, нэгэн нийтэ хэрэгэй түлөө тэмсэдэг нүхэд уулзажа байнабди. Тиимэһээ манай ороной ямар байһан тухай, совет арадай хэр зэргэ хүдэлжэ, манай үмэнэ ямар зорилгонуудай табигданхай байһан тухай тобшо тэдыгээршье һаань хөөрэжэ үгэхэ ушартай болоно.

Коммунис общество байгуулха агууехэ хэрэгтэ бүхы ажал хүдэлмэреэ, бүхы анхарал оролдолгоёо зорюулдаг байһыемнай таанад мэдэнэт. Энэ хадаа коммунизм байгуулгаар хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи түрүүшын бодото дүршэл болохол. Энэмнай угаа ехэ, харюусалгатай ба орёо нарин зорилго мүн. Зүгөөр, энэ зорилго шиидхэжэ шадахаар багабэшэ арга боломжо бидэндэ бии. Хүгжэлтэ түгэс социализмын түгэлдэр экономико манайда бии. Марксистско-ленинскэ теориин зохёон байгуулхы хүсэндэ, манай орон дотор социализм байгуулгын баялиг дүй дүршэлдэ түшэглэнэбди. Совет арадай политическэ ушар ёһо һайнаар мэдэлгэдэ, ехэ соёл болбосоролдо, Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргэдэ, парти болон арадай бата нэгэдэлдэ түшэглэнэбди.

Советскэ Союзай экономикые хүгжөөлгын, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгын талаар КПСС-эй XXIV съездһээ хойшо гурбан жэлэй — манай юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй турша соо олон шэнэ юумэн туйлагдаа.

Хамагай түрүүн промышленность тухай хэлэе. Эндэхи гол һалбаринуудые шанарайнь талаар шэнэдхэн һайжаруулха, шэнэ шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ хараа шэглэл абанхайбди. Энэ талаар бага бэшэ амжалта туйлагдаад байна. Манай промышленна продукциин юрэнхы ургалтын 80 үлүүтэй процентнь мүнөө ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр лэ абтаа гэжэ хэлэхэдэ болохо байна. Бүри онһоон нарин техникэ нэбтэрүүлхын, тэрэниие улам шадамараар хэрэглэхын түлөө, ажалай эрхим эмхидхэл ба журамай түлөө, материалнууд болон элшэ хүсэ алмахын түлөө оролдосотойгоор тэмсэһэн зангараабди.

Олон томо, шэнэ шэнэ техникээр хангагдаһан промышленна барилганууд һүүлэй жэлнүүдтэ орон дотор бүтээгдээ. Эдэмнай бүхы ороной, мүн аха дүү гүрэнүүдэй экономикодо ехэ удха шанартай. Тэдэниие эндэ бултыень тоолохо аргагүй. Ойройдоол хоёр-гурбан жэшээ дурдахамни. Жэлдээ 660 мянган хүнгэн автомашина бүтээн гаргадаг Тольятти городтохи Волжско автозавод, Сибириин агуу Енисей мүрэн дээрэ бодхоогдоһон, дэлхэй дээрэхи тон томо Красноярска гидроэлектростанци бүхы хүсэ шадалаараа хүдэлдэг болоно. Һүүлшын жэлнүүдэй шухалын шухала туйлалтануудай нэгэн гэхэдэ, Сибириин баруун-хойто хубида Тюмень шадар нефтиин ба газай угаа ехэ уурхай совет хүнүүд элирүүлэн оложо, ашаглаа. Тэндэ шэнэ городууд ба тосхонууд бодхогдоно, хэдэн зуун километртэ шэнэ түмэр зам, хэдэн мянган километр утатай нефтьпроводууд баригдана. 50-аад онуудай тэн багаар манай бүхы ороной абадагһаа ехэ нефть тэндэһээ бүри мүнөө малтан абтана.

Хүдөө ажахыда һүүлэй жэлнүүдтэ манай парти тусгаар анхарал хандуулаа. Ушарынь хадаа хэдэ хэдэн шалтагаанһаа уламжалан, хүдөө ажахымнай олон жэлэй турша соо гээгдэнги һалбари байгаа бшуу.

Нийтын аша туһые ажалшадай хубиин аша туһатай тааралдуулха шухала байһан тухай ленинскэ заабарида түшэглэн, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн ажалые ба тэрэнэй түлөөһые бүри тааруу зүбөөр бидэнэр үшөө 1965 ондо тогтооһон байһабди. Энэ хадаа үйлэдбэри үргэдхэлгые улам һайнаар урмашуулдаг байна бшуу. Энээнэй эсэстэ хүдөөгэй ажалшадай байдал манайда һүүлэй жэлнүүдтэ эрид ехээр һайжараа. Энэ хадаа бага бэшэ туйлалта болоно гээшэ. Юуб гэхэдэ, ороной хүн зоной нилээд ехэ хуби тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Хүдөө ажахын техникээр хангагдасые эрид ехээр дээшэлүүлхын, мелиораци үргэнөөр бэелүүлжэ, газарай шанар һайжаруулхын, утэгжүүлгэ бүри ехэ хэмжээтэйгээр гаргахын тула хүдөө ажахыда мүнгэ зөөри ехээр һомологдоно.

Шэнжэ шанарайнгаа талаар индустриальна хэрэгтэ шадаал һаа, адлирхүү үйлэдбэритэй тусхай мэргэжэлэй томо колхоз, совхозуудые байгуулха зорилго шиидхэлгэдэ бидэнэр мүнөө ехэ анхарал хандуулнабди. Энэ хадаа манай социали хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ онһон арга болоно гэжэ хэлэхэээр.

1973 онийе совет хүнүүд муу бэшээр дүүргээ. Промышленна продукциин ургалта түсэбһөө нилээд үлүүгээр дүүргэгдээ, мүн ажалай бүтээсэ түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо түргэнөөр ургаа. Орооһо таряанай, хлопогой болон бусад таряанай үндэр ургаса абтаба. Хүн зоной бодото олзо ургана, совет хүнүүдэй ажаһуудал таһалгаряагүйгөөр һайжаржал байдаг. Харин энэ хадаа манай һанаа сэдьхэлые ехээр ханаана. Ушарынь, арадай байдал һайжаруулга бүхы ажал ябуулгымнай гол удхань гэжэ парти тоолодог.

Ороной экономическа хүсэ шадалай юрэнхы ургалтада үндэһэлэн, Советскэ Союзай өөрыгөө хамгаалха шадабари бэхижэжэл байдаг. Арадай байгуулһан юумые найдамтайгаар хамгаалхада шухала бүхы юумээр Совет Армиин хангагданхай байха тухай манай парти, манай гүрэн оролдолго гаргадаг. Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ гүнзэгы ехээр үнэн сэхэ байдаг хүнүүдһээ, патриодууд болон интернационалистнуудһаа манай арми бүридэнэ. Милитаризм ба ээзрхэлгын үзэл армидамнай угаа харша юм, зүгөөр тэрэмнай манай Эхэ оронийе, социализмын туйлалтануудые ямаршье үдэртэ, ямаршье часта хамгаалхаар бэлэн байдаг.

Экономическа ба өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалдаа, социалис түсэбтэ ажахын булюу һайн байлгада, өөһэдынгөө аха дүүнэр ба союзнигуудтай байгуулһан харилсаа холбоондоо, амгалан ёһоной гадаадынгаа политикын амжалтануудта түшэглэн, бидэнэр ерээдүй тээшэ найдамтайгаар шэртэн харанабди, өөрынгөө хэрэгые түбшэнөөр үргэлжэлүүлнэбди.

Хүндэтэ ханинар, эндэ миниин таанадта хөөрэжэ үгэһэн бүхы юумэнүүд манай байгуулалта ямаршье һаадгүйгөөр хэгдэнэ, манайда бэрхэшээлнүүд тохёолдодоггүй, дутуу дунданууд гарадаггүй, алдуу эндүү хэгдэдэггүй гэһэн удхатай оройдоошье бэшэ юм. Эдэ бүгэдэ тохёолдодог. Экономико тухай хэлэхэ болоо һаа, арадай хэрэглэлэй эд бараа бүтээлгые түргэнөөр элбэгжүүлхэ хараа үшөөл һайнаар дүүргэгдэнэгүй. Түсэблэлгөөр алдуу эндүүнүүд ушардаг гээшэ. Дутуунуудаа зайсуулхын тулада бидэнэр 1974 оной түсэбые хүсэдөөр дүүргэхэһээ гадна, нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэхэ ёһотойбди. Эдэ бүхы асуудалые манай партиин Центральна Комитедэй һаяын Пленум дээрэ бидэнэр дэлгэрэнгы һайнаар зүбшэн хэлсээд, байдалые һайжаруулха замуудые хараалаабди.

Зүгөөр ямаршье түсэбүүд ба шиидхэбэринүүд арад зоной зүгһөө үнэн сэхээр хүлеэн абтаад байгаагүй һаа, тэдэниие дүүргэхын түлөө тэмсэл хэдэн олон миллион хүдэлмэришэд, колхозинигууд болон интеллигенциин шухалын шухала хэрэг болоогүй һаа, тиимэ ехэ ашатай туһатай байжа шадахагүй.

Тиимэһээ табигдажа байһан зорилгонуудай удхые ажалшадта бүри гүнзэгыгөөр тайлбарилхын тулада манай парти бүхы юумэ хэнэ. Партиин үгэ арадай зүгһөө халуунаар дэмжэн угтагдадаг. Энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хүсэтэ хүдэлөөн мүнөө бүхы орон дотор үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалшадай коллективүүд, манайда хэлсэдэгэй ёһоор, угтамжын түсэбүүдые табина, тайлбарилан хэлэбэл, нэмэлтэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые даажа абана, имагтал эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө тэмсэл хэнэ.

Ленинэй үзэл сурталаар, коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэн социализмын оронуудай хүнүүд өөрынгөө ажалай революционно удха шанарые һайнаар ойлгодог. Танайда, Кубада, экскаватор ба комбайн хадаа революциин түлөө тэмсэлэй зэбсэг урда тээнь байһан буу гү, али пулемёт шэнги тиимэ зэбсэг мүнөө болоно гээшэ. Социалис орондо абтаһан тонно булад бүхэн, бүтээгдэһэн шэнэ машина бүхэн, ургуулагдаһан центнер ороoһо таряан гү, али буйлуулан гаргагдаһан саахар бүхэн эб найрамдалай ба социализмын хэрэгтэ, хүн түрэлтэнэй социальна дэбжэлтэдэ бодото туһа нэмэри болоно!

Хүндэтэ ханинар! Кубатай һанал нэгэдэлгые, тэрэниие али болохоор дэмжэлгые нангин уялгамнай, коммунистнуудай уялга, социалис ороной эрхэтэдэй уялга гэжэ бидэнэр, совет хүнүүд ходоодоо тоолодог байнабди. Мүн лэ иимэ аха дүүгэй хани барисаанай мэдэрэлтэйгээр бидэндэ таанадай харюусадаг байһые, Ленинэй оронийе, Октябриин Эхэ оронийе эндэ, Кубада мэдэдэг, тэрээндэ дурладаг байһые бидэнэр сэгнэнэбди.

Капиталай оронуудта заншал болоһонойхидо орходоо тэд ондоо барисаагаар бидэнэр холбоотойбди. Куба хадаа Советскэ Союзда мүлжэлгэ хэхэ, капитал оруулха газар бэшэ, стратегическэ бааза гү, али нүлөөн доронь байдаг газар нютаг гэдэг бэшэ юм. Манай хани барисаатай, бэе бэедээ дүтэ байдаг ушар, оронуудаймнай социалис шэнжэ шанарые харуулна, социалис интернационализмын нангин гол ёһонуудай бодото бэелэл болоно.

Совет-Кубын хани барисаа зохёон байгуулагшадынь мүнөө хэдэн олон миллион хүнүүд болоно. Энэ хадаа Кубада зорюулһан станогуудые, машинануудые, комбайнуудые, бусад продукциие бүтээн гаргадаг совет предприятинуудай хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүд болоно. Энэ хадаа буйлуулан шанажа гаргаһан саахараймнай зарим хуби совет хүнүүдтэ хүрэжэ ошоно гэжэ мэдэдэг Сарын ажалшад болоно. Энэ хадаа Кубада хүдэлжэ байһан совет мэргэжэлтэд, һурахын тула манай орондо ошодог Кубын эдир залуу хүбүүд, басагад болоно. Энэ хадаа совет ба Кубын эрдэмтэд, литература ба искусствын ажал ябуулагшад, манай арадуудай соёлойнгоо үнэтэ баялигуудые һайнаар халан абалсалгада хабаададаг бүхы хүнүүд болоно. Совет хүн бүхэндэ, бидэнэрэй үнэмшэн этигэдэгэй ёһоор, кубинец бүхэндэ совет-кубын хани барисаанай хэрэг, кубын-совет хани барисаанай хэрэг угаа дүтэ, үнэтэй болонхой.

Совет-кубын харилсаа холбоон мүнөө ажабайдалай элдэб олон һалбаряар бэелүүлэгдэнэ. Энэ харилсаа холбоон металлургиин ба энергетикын, хүдөө ажахын, олзоборилгын флодой, научна шэнжэлэлгын ба искусствын талаар бэелүүлэгдэнэ. Худалдаа наймаан гэхэ зэргын тиимэ жиирэй хэрэгһээ эхилэн, хамжажа үйлэдбэрилхэ, арадай ажахын түсэбүүдые тааралдуулха хүрэтэр энэ харилсаа холбоон бэелүүлэгдэнэ.

Совет-кубын холбоон мүнөө удаан болзортойгоор байгуулагдана. Энэ хадаа тэрэниие тогтууритай болгожо ,ехэ хэмжээтэй зорилго шиидхэхэ арга олгодог. Энэ талаар нүхэр Фидель Кастрын Москвада һүүлшын аяншалгын үедэ баталагдаһан экономическа хэлсээнүүд һайн жэшээ боложо үгэнэ.

Өөрыгөө хамгаалха шадабарияа бэхижүүлгэдэнь Кубада Советскэ Союз туһаламжа үзүүлдэг гэжэ мэдээжэ. Кубынхидай гарта барюулагдаһан совет буу зэбсэг хадаа хэн нэгэндэ добтолхо хэхэ буу зэбсэг бэшэ, уласхоорондын оршон байдал шахардуу шанга болгохо хэрэгсэл бэшэ гэжэ бидэнэр һайн мэдэнэбди, мүн бусадуудшье мэдэнэ ёһотой. Энэ хадаа танай ороной революционно туйлалтануудые хамгаалха үнэн зүб хэрэгтэ, эб найрамдалай ба намдуу тайбан байдалай хэрэгтэ туһална.

Советскэ Союзтай харилсаанай асуудалнуудта Кубын Компартиин ЦК-гай хандуулдаг анхаралые бидэнэр үндэрөөр сэгнэнэбди. Энэ хэрэгые нүхэд Фидель Кастро, Освальдо Дортикос, Рауль Кастро, Кубын бусад хүтэлбэрилэгшэд саг үргэлжэ эрхилдэг гэжэ мэдэнэбди. Нүхэдүүд, совет-кубын холбоо гүнзэгырүүлгэ түрүүшын ээлжээнэй удха шанартай гэжэ бидэнэрэй өөһэдынгөө зүгһөө тоолодог байһан тухай таанадта хэлэжэ шадаха байнаб. Энэ холбоон тухай манай партиин Политбюрогой ЦК, Совет правительство хододоол һаналаа табижа байдаг.

Фидельтэй, Кубын бусад нүхэдтэй манай хөөрэлдөөнүүд үсэгэлдэр эхилээ, мүнөөдэр үргэлжэлөө гэжэ таанад мэдэнэт. Эдэ хөөрэлдөөнүүд мэдээсэлнүүд болон дүй дүршэлөө дахяад халан абалсаха, олон шухала асуудал зүбшэн хэлсэхэ һайн арга боломжо маанадта олгоно. Манай шэнэ уулзалга урдада мэтэ үнэн зүрхэнэй, этигэлсэлгын, үгээ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрнэ. Нүхэдүүд, Советскэ Союзда Фидель Кастрын аяншалгын дүнгүүдтэй хамта мүнөөнэй хэлсээнүүд совет-кубын харилсаа холбооной шэнэ шата болохо байна.

Нүхэдүүд! Совет-кубын холбоо барисаанай далайса хадаа СССР Куба хоёрой хоорондо заха хизааргүй далай дээгүүр мүнөө бата бэхи, үргэн, найдамтай хүүргэ табигдаа гэжэ хэлэхэ арга олгоно. Энээгээр таһалгаряагүй, жэгдэ һайн холбоон бэелүүлэгдэнэ. Нүхэдүүд, энэ хадаа эб найрамдалай, хани барисаанай, аха дүүгэй холбооной ,хүүргэ болоно!

Хүндэтэ ханинар!

Хүндэтэйгөөр, хани халуунаар угтаһанайтнай түлөө, Соведүүдэй оронһоо ерэһэн ханинартаа үнэн зүрхэнһөө угаа дулаанаар хандаһанайтнай түлөө таанадта бултандатнай өөрынгөө зүгһөө, минии нүхэдэй зүгһөө үгынгөө түгэсхэлдэ үшөө дахин баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Совет-кубын хани барисаан бэхижэжэ, һалбаран бадаржа байг лэ!

Кубын эрэлхэг зоригто арадта, тэрэнэй дайшалхы манлай — Кубын Коммунис партида алдар соло!

Эб найрамдал, коммунизм мандаха болтогой!

Вива Куба!

(Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ оло дахин нэрьемэ, удаан альга ташалгануудаар угтагдаа. Үгээ хэлэжэ дүүргэмсээрэнь Революциин үргэн дэлгэр талмай дээгүүр хүсэтэ шанга «Ура!» зэдэлбэ. «СССР — Куба!», «Брежнев-Фидель — хани барисаан!» гэһэн үреэлэй үгэнүүдые митингдэ хабаадагшад бүгэдөөрэн хашхаралдаба).

Яхадай хойто захада Хойто Мүльhэтэ далай шадар, Доодо Колымада Поход гэжэ нэрэтэй багахан тосхон оршодог. Эндэhээ холо бэшэ Андрюшкино hуурин байха. Тэндэ Советскэ Союзай эгээл бага арадуудай нэгэн юкагирнууд ажаhуудаг.

ЮКАГИР АРАДАЙ ШЭНЭ БАЙДАЛ

Агууехэ Октябриин революциин урда тээ юкагирнуудай тосхон, отогууд үбшэн хамшагта абтанхай, үлэн хооhон байдалда дарагданхай байhан юм.

Хойто зүгэй орошод болон загаhашадта Агууехэ Октябрь жаргал асараа. Утаа тортог болошоhон урса отогууд үгы боложо, юкагир айлнууд шэнэ, уужам дулаан модон гэрнүүдтэ байрлаа. Андрюшкино тосхондо интернат hургуули баригдажа, үхибүүд гүрэнэй тэдхэмжэ дээрэ hурадаг болонхой.

Оромнай, парти, правительство орошодой байдалда ехэ анхарал табина гээшэ. Эндэхи холын отог, тосхонуудта самолёт, вертолёдууд саг үргэлжэ ерэжэ, дулаан хубсаhа хунар, эдеэ хоол, газетэ, журналнуудые асардаг юм. Тэдэнэй асарhан хэрэгсэлнүүд хабартаа оронуудай hүрэгүүдые адуулхаяа захагүй тундрада гарадаг орошодто ехэ туhа хүргэдэг.

Андрюшкино тосхондо радио, кино бии боложо, урдань үбшэн хамшагта дарагдажа байhан энэ тосхоной зонии мүнөөнэй врачнууд эмшэлдэг болонхой. Эндэ библиотекэ нээгдэжэ, юкагирнууд элдэб журнал, номуудые уншана. Тосхондо өөрын врачнууд, ветеринарнууд болон зоотехнигүүд бии. Юкагир уран зохёолшо Семён Курилов hаяхан «Ханидо и Халерха» (Бүргэдхэн ба далайн сахали) гэжэ номоо хэблэhэн байна.

Энэ байдалые агууехэ Октябрнин социалис революци арад зондо асараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: юкагир эхэнэрнүүд Анна Терентьева, Мария Слепцова гэгшэд «Советский Союз» журнал уншажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

УЛАМ ОЛОШОРНО

Улаан-Үдэдэ, Эрхүүдэ, Москвада хэблэгдэн гараhан номуудые Усть-Ордын национальна округой түб hууринда зүбшэн хэлсэдэг заншалтай болонхой. Тиимэ байха ёhотойшье ха. Ушарынь юуб гэбэл, Бурядай зарим уран зохёолшод энэ округто түрэhэн, округой «Знамя Ленина» газетын дэргэдэхи уран зохёолой нэгэдэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсадаг байгаа ха юм. Уран зохёолшод Владимир Петонов, Ким Ильин, Жан Зимин болон бусад эндэл зохёохы замаа эхилэн байгаа.

Уран зохёолой нэгэдэлэй хүдэлмэридэ янза бүриин наhатай, элдэб мэргэжэлтэй хүнүүд хабаадалсадаг юм. Тэдэнэй дунда эндэхи газетэ ба радиогой хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, колхознигууд, соёлой хүдэлмэрилэгшэд, совхозуудай хүдэлмэришэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бии.

Нэгэдэлэй гэшүүн, Эхирэд-Булгадай районой Харантуйска библиотекые даагша Н. Петров «Селькор» гэжэ зүжэг бэшэhэн байна. Тэрэнь арадай театрай сценэ дээрэ табигдаа. Журналист А. Тириков «Чёрные тени» гэhэн роман дүүргэжэ байнхай.

А. ГАИДАИ,
ТАСС-ай корр.

Усть-Ордын округ.

МОСКВАГАЙ УРАН ЗУРААШАД — ЗАПОЛЯРИДА АЖАhУУГШАДТА

Заполяридахи Салехард городой уран зурагай шэнэ галерейн фондо Москвагай уран зураашад түрүүшынгээ хубитые оруулба. Холын энэ хизаарта ажаhуугшадта москвагайхид 50 бүтээлээ бэлэглэбэ. Тэдэнэй дунда мэдээжэ уран зураашад Б. Ефимов, Кукрыниксы, Н. Семенов, А. Яр-Кравченко, А. Житомирский гэгшэдэй зурагууд бии.

Уран зурагай галерейдэ эндэхи үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдэй — ненец, ханты, манси угсаатай бүтээлнүүд баhал бии юм. Загаhашадта, ангуушадта, орошодто зорюулагдаhан зурагуудтай зэргэлээд геологууд, үрэмдэгшэд, бүхэсоюзна габшагай барилгануудай хүдэлмэришэд тухай бүтээлнүүд табигданхай.

Уран зурагай галерейн нүүдэл выставкэ энэл адресуудаар «ябадаг» юм. Медвежьедэхи байгаалиин газай уурхайн ажалшад, трубопроводуудай барилгашад, Надым городто ажаhуугшад тэдэ зурагуудтай танилсана.

Р. ПАВЛОВ.
ТАСС-ай корр.

Ямало-Ненецкэ округ.

Эвенкын национальна округ хадаа ангуушадай болон орошодой хизаар нютаг юм. Эндэ эгээл олон тоото hүрэг оронуудые үсхэдэг ажахынуудай нэгэн «Байкитский» совхоз болоно. Энэ совхозой үргэн уужам тайгын бэлшээридэ хэдэн мянган оронууд бэлшэжэ ябадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой бэрхэ орошодой нэгэн Геннадий Симончин.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

АЙМАГАЙ ЧЕМПИОНУУД

Аймагай спортсменүүдэй дунда өөр хоорондын болон командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Нарhатада үнгэргэгдэбэ.

Эрэшүүлэй дунда 15 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Үльдэргын дунда hургуулиин багша Чимит Галданов бусадhаа түрүүлэн фиништэ хүрэжэ, аймагай чемпион болобо. «Урожай» бүлгэмэй райсоведэй түрүүлэгшэ Цокто Дондоков, «Победа» колхозой гэшүүн Цыденов гэгшэд удаадахи hууринуудые эзэлээ.

Эдиршүүл 10 километрэй зайда урилдаба. Эндэ Нарhатын дунда hургуулиин юhэдэхи классай hурагша Виктор Галкин, Сергей Чухломин гэгшэд түрүүшын хоёр hуурида гараhан байна.

Эхэнэрнүүд болон басагадай дундаhаа «Победа» колхозой, Эгэтын адагай hурагшадай команданууд түрүүшын hууринуудые эзэлбэ.

Мүрысөөндэ эрхимлэhэн команда болон спортсменүүдтэ «Урожай» бүлгэмэй райсоведэй диплом, грамотанууд барюулагдаа.

В. БАЙБОРОДИН,
хүдөө бэшэгшэ.

Яруунын аймаг.

ЗОНЫН НААДАН ЭХИЛЭЭ

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй шатаршадай дунда РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Манай республикын нэрэ соло хамгаалхаар мастерта кандидадууд Михаил Пинягин, Илья Елсуков, Владимир Агафонов гэгшэд ошонхой. Мүрысөөн Красноярск хотодо эхилээд байна.

Нааданда хамтадаа 60 шатаршад, тэрэ тоодо спортын гурбан мастер — Омскын Тарасов, Владивостогой Сорокин, Красноярскын Осачук гэгшэд хабаадалсана. Мүн мастерта 47 кандидат, нэгэдэхи разрядтай арбан шатаршад тэдэнэй дунда бии.

Мүнөөдөө зургаан уулзалга үнгэргэгдөөд байнхай. Манай шатаршан Пинягин мастерта кандидадууд Долматов (Кемерово), Шариков (Эрхүү), Гаран (Челябинск), Псахис (Красноярск) гэгшэдтэй тэнсэhэн, спортын мастер Осачук, мастерта кандидат Волховицкий (Кемерово) гэгшэдые шүүhэн байна. Нүгөөдэ — Елсуков Кемерово, Челябинскhаа ерэhэн мастерта кандидадууд Волховицкий, Козырев гэгшэдые шүүhэн, мастерта кандидадууд —Омскын Индриков, Красноярскын Раздотарин гэгшэдтэй тэнсэhэн, Красноярскын Елиндэ, Барнаулай Суторихинда шүүгдэhэн байба. Агафонов мастерта кандидадууд — Уссурийскын Гойхман, Кемеровэй Мариков гэгшэдтэй тэнсэhэн, Свердловскын Коневто, Омскын Савинда шүүгдэhэн байна. Харин нэгэдэхи разрядтай Томскын, Магаданай шатаршад Приходовский, Гусев гэгшэдые шүүhэн байгаа.

Зургаан нааданай удаа манай республикын түлөөлэгшэд Пинягин — дүрбэ, Елсуков, Агафонов гэгшэд тус тустаа гурбан очкотой болонхой. Мүнөөдөө 5 очкотой болоhон мастерта кандидат Романов (Барнаул) түрүүлжэ ябана.

В. МАМИЛОВ.

МУУ БЭШЭ ДҮН

Свердловск хотын политехническэ институдай спортын зал соо хүнгэн атлетикээр өөр хоорондын болон командаараа РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэhэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ Россин Федерациин область, хизаар, автономито республиканууудай 20 команда хабаадалсаhан байна.

Манай республикаhаа нааданда хабаадаhан «Ажалай резервын» команда табадахи hуури эзэлбэ. Өөр хоорондын дунда үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ манай республикын түлөөлэгшэд В. Вторушин, А. Майоров гэгшэд гурба дабхарлажа hүрэхэдөө 13,79 — 13,38 сантиметрэй тэмдэгтэ буужа, түрүү hууринуудай нэгые эзэлээ. Мүрысөөнэй табан зүйлөөр үнгэргэгдэhэн нааданда Зүүн-Сибириин технологическа институдай нэгэдэхи курсын студент Галина Посохова 3.177 очко абажа, түрүү hуурида гараба.

***

«Ажалай резервын» нүгөөдэ спортсмен — индустриально-педагогическа техникумэй студент, боксоор мастерта кандидат Александр Медведев hорилго үнгэргэхөөр Краснодар хото мордобо. Тэрэ «Ажалай резервын» спортсменүүдэй дундаhаа России Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаhан юм.

И. УТЕНКОВ,
«Ажалай резервын» бүлгэмэй соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

УНШАГТЫ hонирхохо[л] байхат

БАЯРТАЙ, МОДОН БООШХО!

Чехословакиин пивэ гар[...] промышленность пивэ эю[...] зөөхэ 150 литр багтаамжа[...] алюминеэр хэгдэhэн зура[...] мянган боошхо энэ жэл [...] рүүшынхиеэ абахань. Иигэ[...] модон боошхо хэрэгhээ га[...] жа эхилхэнь. Модон боош[...] хадаа даншье hаа хүндэ, [...] бэрэг ха юм даа. Гадна эн[...] ниие хэхэдэ ехэ үнэтэй, ол[...] хоёо шухаг модон хэрэглэ[...] дэг шуу. Харин алюм[...] боошхо аяар 120 килограмм[...] хүнгэн, хэдэн дахин үнэ[...] байха. Пивэ ехээр гарга[...] hэн туладаа боошхо моде[...] бэшэ, харин алюминеэр хэ[...] болоходонь, республикын ар[...] дай ажахыда алмалта ха[...] арга олдохонь гээшэ.

(ТАСС).

12 ГҮЛГЭН

Шэнэ Белградта ажаhуу[...] Лазар Мечкич гэжэ ай[...] «Крошечка» гэжэ эрхэ нохо[...] аяар 12 гүлгэ түрэжэ, ээз[...] ехээр гайхуулба.

Нохой баригшадай город[...] бүлгэмэй мэргэжэлтэдэй хэ[...] hээр болоходо, иимэ үүлтэр[...] нохойн иимэ олон гүлгэ түр[...] гэ байгаалида үзэгдөөгүй [...] хээр ушар болоно.

«Крошечка» хоёр жэл хаха[...] тай, 70 килограмм татадаг н[...] хой юм гэжэ нэмэе.

(ТАСС).

АСФАЛЬТ НУУР

Атлантиин океан соо ор[...] дог Тринидад олтирог дэ[...] Ла-Брея гэжэ нэршэhэн [...] фальт нуур бии юм. Иш[...] нуурнууд дэлхэйн бэшэ [...] бинүүдтэ үгы. Нуурай «үhа[...] харгы, аэродром бариха [...] фальт болгон хэрэглэгдэдэг.

Энэнь Тринидадай гол ба[...] лиг болоно. Мүнөө болотор [...] миллион тонно асфальт аб[...] hан байха юм. Иимэ нуур[...] хайшан гээд бии болоhые [...] дэхэнь бэрхэ юм хаш. А[...] холын геологическа эпохо[...] катаклизмhаа боложо нефт[...] газ вулканай үнэhэнтэй хү[...] халдажа, хэдэн зуун жэл со[...] бусалжа байhанаа «хүрөө» [...] гү гээд эрдэмтэд багсаана.

(«Строительная газетэhээ» абтаба).

БАХЫН МЯХААР КОНСЕРВЭ ХЭХЭНЬ

Иранай Пехлеви гэжэ пор[...] тово городhоо хойшоо 12 ки[...] лометр ябаад байхадаа, бахы[...] мяхаар консервэ хэхэ завод[...] барилга дээрэ буухат. Эн[...] предприяти хари гүрэнэй мэр[...] гэжэлтэдэй туhаламжаар б[...] ригдажа, хоёр hара тухай бо[...] лоод, түрүүшынгээ продук[...] хилын саанахи оронуудта э[...] гээхэ юм. Жэл соо бахын м[...] хаар 200 тонно консервэ гар[...] гаха хүсэтэй болохо байна.

Заводой хажууда бахану[...] дые үсхэбэрилхэ фермэ б[...] болгогдохоор хараалагда[...] Найман гектар талмай газ[...] дээрэ бахануул «бэлшээгдэх[...] Заводой хүдэлжэ эхилээшье [...] гүй hаань, хоёр жэлэй турш[...] да гаргаха продукцинь Бару[...] Европын хэдэн гүрэнүүдт[...] худалдагдаа гэжэ тэндэhээ ю[...] дээсэнэ.

(«Труд» газетэhээ абтаба).

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр Кубада ошоод байhан тухайнь гадаадын хэблэл үргэнөөр мэдээсэнэ. Хүндэтэ совет айлшанииe Кубын арад хани халуунаар угтаа гэжэ Гаванаhаа дамжуулагдаhан репортажнуудые газетэнүүд тунхаглана. Эхилhэн хөөрэлдөөнүүд тухай, Кубын-совет хани барисаанай асари ехэ митинг тухай мэдээсэгдэнэ.

Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр ерэлгэ совет-кубын бата хани барисаа саашадань улам бэхижүүлхэ, бүхы социалис оронуудай нэгэдэл, нягта жагсаал батадхаха хэрэгтэ түүхэтэ удха шанартай байна гэжэ Кубын «Гранма» газетэ бэшэнэ.

Кубын-совет хани барисаанай митинг пролетарска интернационализмын суртал бодолой илан мандажа байhанай гэршэ болоно гээд, ГДР-эй «Нойес Дойчланд» газетэ тэмдэглэнэ. КПСС-эй ба Кубын Компартиин хоорондохи, СССР-эй Кубын правительствануудай, арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй харилсаа холбоо тэрэнь элирхэйлэн гэршэлhэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёhоной хөөрэлдөөнүүдые хэхэеэ Кубада ерээд байhан ушар совет, кубын арадуудые холбодог нягта хани барисаае элирхэйлнэ гэжэ Мексикын «Диа» газетэ тэмдэглэнэ.

Баруун Европын капиталис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Брюссельдэ болоhон конференциин дүнгүүдые олон газетэнүүд шэнжэлэн тайлбарилна. Чехословакиин «Руде право» газетэ энэ темээр шэнжэлэлнүүдые тунхаглаба. Тус конференци гол шухала асуудалнуудаар коммунис партинуудай нэгэдэлэй улам бэхижэжэ байhые элирхэйлэн гэршэлнэ. КПСС-эй, бусад социалис оронуудай Коммунис партинуудай ажал ябуулгые энэ конференци үндэрөөр сэгнэhэн байна.

Франциин ба Германиин Федеративна Республикын хоорондохи арсалдаан улам ехэ боложо байна гээд Франциин «Эко» газетэ бэшэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, франкые ходо хубилжа байдаг болгохо гэhэн Франциин шиидхэбэри ФРГ-е ехээр тээлмэрдүүлээ гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

УЛААН-БААТАР

Мүрысөөнэй дүнгүүд

ТАСС

1973 ондо республикын аймагуудай ажалшадай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые МНРП-гэй ЦК, МНР-эй Министрнүүдэй Совет, Монголой Профсоюзуудай Центральна Совет, Залуушуулай Монголой Революционно Союзай ЦК согсолбо. Адууhа малайнгаа тоо толгой олошоруулhан, мал ажалай продукци ехээр үйлэдбэрилhэн Гоби-Алтайн, Хобдын аймагуудай хүдөө ажахын ажалшад мүрысөөндэ нэгэдэхи hуури эзэлhэн байна.

БЕРЛИН

Аха дүү ёhoop hаналаа нэгэдэлгэ

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер эндэ ерээд байhан Чилиин Компартиин ЦК-гай Политическэ комиссиин гэшүүн В. Тейтельбоймтой уулзажа хөөрэлдэбэ. Хоёр партиин бэелүүлжэ байгаа политика тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөөнэй үедэ hанамжануудаа хэлэбэд. Чилиин арадай тэмсэлые hайнаар эмхидхэхын тула элдэбхитэй ябуулга хэхэ гээшэ бидэнэй гол зорилго болоно гэжэ В. Тейтельбойм мэдүүлээ. Политическэ дайшалхы ябуулгануудые үргэнөөр хэhэнэй үндэhөөр сэрэгэй хунтые унагааха ябадал хангахабди.

Энэ хүшэр тэмсэлдэнь Чилиин арадые уласхоорондын олониитэ үргэнөөр дэмжэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Сэрэгэй хунтын хашалта харшалалгын, хардалга мүрдэлгэнүүдэй политикада эсэргүү шанга тэмсэлдэнь аха дүүгэй туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхэбди гээд Э. Хонеккер Чилиин бүхы патриодуудые, демокрадуудые найдуулба.

БУДАПЕШТ

ЗОРИЛГОНУУДЫЕ НЭГЭН ДОРО ШИИДХЭХЭ

ТАСС

«Мезегеп» гэдэг трест хүдөө ажахын техникэ бүтээхэ ба тэдэнии хангаха 24 предприятиис нэгэдүүлдэг юм. Олон жэлнүүдэй туршада шухала техникээр, запас частьнуудаар Венгриин госхозуудые, кооперативуудые хангажа, хүдөө ажахын бусад түхэлэй машина, түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргажа байна. Мүн эдеэ хоолой промышленностиин, холодильна түхеэрэлгын хэдэ хэдэн предприятинууд «Мезегепэй» бүридэлдэ ородог юм.

Трестын конструкторнуудай зохёоhон, свёкло хуряадаг шэнэ комбайнуудые бүтээн гаргажа эхилhэнэй ашаар нёдондо жэл свёкло хуряалгын хүдэлмэри эрид түргэдхэгдэhэн байгаа. Үнгэрhэн жэлдэ «Мезегепэй» предприятинуудай нэгэн — Сольнокско хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводоор малай фермэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ 5,5 мянган тонно булад хүнгэхэн хэрэгсэлнүүд үйлэдбэрилэгдэн гаргагдаhан байна. Трестын проектнэ бюронууд энээнии зохёогоо.

«Мезегеп» социалис оронуудтахи дүтэрхы нэгэдэлнүүдтэй харилсаа холбоотоо. ГДР-эй предприятинуудтай хамтаржа, бүдүүн тэжээл хуряаха хүдэлмэрие оньhожоруулха асуудал шиидхэhэн байна.

ВАШИНГТОН

Вьетнамдахи амгалан байдалай түлөө

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Парижай хэлсээе бүрин бэелүүлхэ, Тхиеугай хархис засагые американ харата этэгээдүүдэй дэмжэжэ байhан ушарые болюулха — иимэ уряа доро Холбоото Штадуудта дайн байлдаанда эсэргүү хүдэлөөндэ хабаадагшад ниитэ-национальна шэнэ ябуулга хэжэ байна.

Мэдээжэ киноактриса, США-да дайн байлдаанда эсэргүү хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша Джейн Фонда эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энэ ажал ябуулгын гол зорилгонууд тухай хөөрэбэ. Американ сэрэгүүдэй Урда Вьетнамhаа гаргагдаад байгаашье hаань, США энэ ороной дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаhаар гээд тэрэ тэмдэглээ.

Холбоото Штадууд зэбсэг хэрэгсэлнүүдээр сайгон армиие хангана.

Сайгон захиргаанай мэдэлдэ байhан районууд асари ехэ шорон түрмэнүүд болошонхой гэжэ Фонда мэдүүлээ. Мүнөө эндэ политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө 200 мянган хүн хаагдажа байна. Хархис захиргаанииe дэмжэхэгүй гэжэ шалтаг барин, олон хүнүүдые түрмэдэ хаана.

Тхиеугай хархис захиргаанда американ этэгээдүүдэй туhа хүргэлгые болюулхын тула Вьетнамдахи амгалан байдалай түлөө ябуулга хэгшэд хуули гаргадаг конгрессэй үмэнэ эрилтэ табиха ёhотойбди гэжэ Фонда мэдүүлээ.

ДЕЛИ

ИНДИИН-ЮГОСЛАВ КОММЮНИКЕ

ТАСС

Индиин-югослав хамтын коммюнике эндэ тунхаглагдаба. СФРЮ-гэй президент И. Броз Титын хани ёhоной албанай хэрэгээр Индидэ ерэлгын, мүн Индиин президент В. В. Гиритэй, премьер-министр И. Гандитай тэрэнэй хэhэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд энээн дотор согсологдоно.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, хоёр талын харилсаанай асуудалнуудаар, мүн уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд болоо. Амгалан ёhoop зэргэ оршолгын, хани харилсаанай политикые хоёр тала hайшааhан байна.

БРЮССЕЛЬ

БРЮССЕЛЬДЭХИ КОНФЕРЕНЦИИН ПОЛИТИЧЕСКЭ ДЕКЛАРАЦИ

ТАСС

Европодохи байдал, бүхы дэлхэй дээрэ болоhон гол шухала хубилалтанууд — эдэ бүгэдэ Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай гадаадын политикын, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ажал ябуулгын, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй, демократическа, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй тэмсэлэй амжалтануудай үрэ дүн мүн гээд Баруун Европын капиталис оронуудай Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай Брюссельдэхи конференци дээрэ абтаhан политическэ деклараци дотор хэлэгдэнэ.

Европодо ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүд хоорондоо амгалан ёhoop зэргэ оршоно, шахардуу байдал нилээд hулаpуулагдажа байна гээд деклараци дотор тэмдэглэгдэнэ. Шахардуу байдал hуларуулха, эб найрамдал хангаха шиидхэхы арга боломжонууд мүнөө эндэ байгуулагдажа байна.

Советскэ Союзай ба Европодохи бусад социалис оронуудай үүсхэлээр эхилэгдэhэн аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөе оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар амжалта түгэсөөр дүүргэхыень конференцидэ хабаадагшад уряалба.

Конференцидэ хабаадаhан Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд араб арадуудтай, Вьетнамай арадтай hанал нэгэтэй байhан тухайдаа мэдүүлээд, колониальна дайн байлдаануудые, империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые эрид буруушааба. Национальна сүлөөтэ байдалай, дэбжэлтын түлөө тэмсэдэг арадуудые үргэнөөр дэмжэхэ шухала гэжэ эдэнэр тэмдэглэhэн байна.

Үргэн ниитэ ажалшадай, арад зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангахаар тэмсэл ябуулха гээшэ Баруун Европын капиталис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай гол зорилго болоно. Энэ түбидэ аюулгүй байдал хангаха, харилсаа холбоо тогтоохо, дэбжэлтын ба социализмын түлөө тэмсэлдэ туhа хүргэхэ шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

НИКОЗИ

Ажал ябуулгань болюулагдаа

ТАСС

hүйдхэлтэ хархис ябуулгануудые хэдэг «ЭОКА-Б» гэжэ нюуса эмхи мэдүүлгэ тунхаглуулхадаа, ажал ябуулгаяа болюулhан тухайдаа Кипрэй Республикын президентдэ мэдээсэбэ.

Урда тээнь баригдажа хаагдаhан тус эмхиин гэшүүдые сүлөөлхэ тухай эндэ соносхогдоо.

ТОКИО

СПЯ-гай съезд

ТАСС

Японой Социалис партиин XXXVII съезд Токиодо нээгдэжэ, 1974 ондо партиин оэелүүлхэ ажал ябуулгын хараа шэглэлые зүбшэлжэ эхилээ. 460 делегат тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Съездын хүдэлмэри гурбан үдэрэй турша соо үргэлжэлхэ юм. Арад зоной байдал hайжаруулха, юумэнэй үнэ сэн доошолуулха, ерэхэ зун парламентын дээдэ палатада үнгэргэгдэхэ hунгалтын үедэ илалта туйлаха гэhэн зорилгонууд эндэ табигдана. Аюлгүй байдалай япон-американ договор усадхахын тула парти тэмсэнэ.

БРЮССЕЛЬ

Бельги правительствагүй байhаар

ТАСС

Бельгиин коалиционно шэнэ правительство бүридүүлхэ аргагүй болоод байнаб гэжэ социально-христианска партиин фламандска бүлэгэй түлөөлэгшэ Л. Тиндеманс январиин 30-да мэдүүлбэ. Тиихэдэь Бельгиин король Бодуэн Л. Тиндемансын гүйлтые хангажа, правительство бүридүүлхэ уялгануудhаань тэрэнии сүлөөлhэн байна.

Гурбан партиhаа бүридэhэн, Э. Лебюртоной коалиционно правительствын арбан үдэрэй урда тээ тушаалhаа буухада, Л. Тиндеманс орондонь шэнэ кабинет эмхидхэхэ ёhотой байhан юм.

Л. Тиндеманс элдэб партинуудай түлөөлэгшэдтэй зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ, ямаршье үрэ туйлажа шадаагүй. Ушар юуб гэхэдэ, орон дотор парламентын hунгалта болзорhоонь урид үнгэргэхын түлөө Бельгиин социалис партиин хүтэлбэрилэгшэд, мүн социально-христианска партиин Валлонско бүлэгэй түлөөлэгшэд тэмсэнэ гээд нютагай шэнжэлэгшэд тоолоно.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: ТАСС-ай hүүлэй мэдээсэлнүүд. «Дүрбэдэхи тодорхойлхы жэл. Социалис мүрысөөнэй алхамууд» — суглуулбари.

Хоёрдохи, гурбадахи хуудаhануудта: республкиын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: элдэб hонин. Хилын саанаhаа.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА.

«Орбита» харуулна. 14.35 hүүлэй hонин. 14.45—hурагшадта — «Ханинарта—бэлэгүүд» гэhэн дамжуулга. 15.15—«Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг»—«Кубын искусство» (үнгэтэ). 15.50—16.00 Забhарлалга. **16.00—Мэдээсэлэй программа. Нүхэр Л. И. Брежневэй Кубада айлшалжа байhан тушаа.** 17.00 — Үнгэтэ телевидени. Спортын программа. 1. Фигурна hолжоролгоор эрэшүүлэй дунда Европын тү[...] hуури эзэлхын түлөө мү[...] сөөн. Өөрын дуранай пр[...] грамма. Загребhаа да[...] жуулга. 2. Хоккейга[...] СССР-эй түрүү hуури эз[...] хын түлөө мүрысөөн. «Кр[...] лья Советов»—«Трактор» (Челябинск). 3-дахи [...] **19.00—Мэдээсэлэй програ[...] ма. Нүхэр Л. И. Брежнев[...] Кубада айлшалжа байh[...] тушаа.** 20.00—Документал[...] на фильмүүдэй программ[...] 20.30—И. Штраус. «Цыга[...] ский барон»—Прагын [...] жэмтэ театрай табиhан [...] жэг түрүүшынхиеэ харуул[...] даха. 21.50—Забhарла[...] 22.00—«Владимирска об[...] стиин угтамжын түсэб[...] КПСС-эй Владимирска об[...] мой нэгэдэхи секрета[...] М. А. Пономарев дамжуу[...] гада хабаадалсаха. 22.45[...] Фигурна hолжоролгоор э[...] шүүлэй дунда Европын [...] рүү hуури эзэлхын түл[...] мүрысөөн (үнгэтэ). Өөр[...] дуранай программа. Загре[...] hаа дамжуулга. **24.00[...] Мэдээсэлэй программа. Н[...] хэр Л. И. Брежневэй Куба[...] айлшалжа байhан тушаа.**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММ[А]

Улаан-Үдэ харуул[на]

20.00—Телевизионно hони[н] 20.20—«Щит и меч»—уран hайханай фильм (2-[до]хи сери).

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» январиин 30-да Москвада үнгэргэгдэhэн ээлжээтэ тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото» — 4 (альпинизм), 1[...] (велоспорт), 19 (академическа hэлюур дэлгэ), 22 (коньки), 43 (фехтовани), 4[...] (шатар).

«Спортлото-2»—21 (морёор урилдаа[н]гын спорт), 30 (далбагата спорт), 31 (тамаралга), 3[...] регби), 44 (елүүр дээрэ угалза шэрэн халтиралга), 4[...] (шатар).

(ТАСС).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«Буряад үнэн» газетын хүдэлмэрилэгшэд Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной харюусалгата секретарь Ц-Д. Н. Дугаровай хайрата эсэгэ

Дугар Рыбдылович НАЙДАНОВАЙ

наhа бараhан ушарhаа гэр бүлынхидтэнь, түрэлхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.